

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
KATEDRA CESTOVNÍHO RUCHU V TÁBOŘE

Studijní program: B 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání – cestovní ruch

**Profil destinace cestovního ruchu v měřítku
rekreačního prostoru**

Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Josef Navrátil

Autor:

Lucie Róková

2006

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta
Katedra cestovního ruchu
Akademický rok: 2004/2005

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie RÓKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání - cestovní ruch**

Název tématu: **Profil destinace cestovního ruchu v měřítku rekreačního prostoru.**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Provést situační analýzu rekreačního prostoru - vybraný úsek vodní nádrže Orlík.
Zjistit preference a zkušenosti aktérů (pokusit se o segmentaci návštěvníků).
Kriticky zhodnotit současný stav využití rekreačního prostoru.
Na tomto základě vypracovat návrh opatření optimalizujících využití rekreačního prostoru.

Metodický postup:

1. Analýza pramenů a literatury.
2. Terénní výzkum.
3. Situační analýza.
4. Metoda vysvětlujícího popisu.
5. Metoda interpretace kartografických a grafických děl.
6. Metody sociologického výzkumu.

Rámcová osnova:

1. Úvod s přehledem literatury k oblasti a tématu, 2. Metodika, 3. Situační analýza, 4. Výsledky sociologického výzkumu, 5. Návrhy opatření, 6. Shrnutí, 7. Použitá literatura, 8. Přílohy.

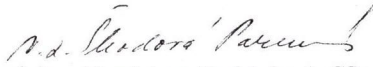
Rozsah práce: 30 - 40 stran
Rozsah příloh: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- Disman, M.: Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha, 2000.
Foret, M., Stávková, J.: Marketingový výzkum. Praha: Grada, 2003.
Horner, S., Swarbrooke, J.: Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha: Grada, 2003.
Hudečková, H., Kučerová, E., Kříž, L.: Metodologie sociologického výzkumu pro nesociology. ČZU Praha, 2004.
Királová, A.: Marketing destinace cestovního ruchu. Praha: Ekopress, 2003.
Kollárik, T., Sollánová, E., Hradiská, E., Verešová, M.: Metódy sociál-nopsychologickej praxe. Bratislava: Ikar, 2004.
Kopp, J. a kol.: Úvod do regionálního výzkumu. ZČU Plzeň, 2001.
Mariot, P.: Geografie cestovního ruchu. Bratislava: Academia, 1983.
Robinson, G.M.: Methods and techniques in human geography. Chichester: John Wiley and Sons, 1998.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Josef Navrátil**
Katedra cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: **15. března 2005**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2006**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
studijní oddělení
VANČUROVA 2904 390 01 TÁBOR

doc. Ing. Marie Hesková, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. března 2005

Poděkování:

Děkuji RNDr. Josefu Navrátilovi za jeho odbornou pomoc, cenné připomínky a vedení při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří byli ochotni a poskytli mi potřebné informace.

Tábor, duben 2006

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci na téma „Profil destinace cestovního ruchu v měřítku rekreačního prostoru“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a podkladových materiálů, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Tábor, duben 2006

Lucie Roková

OBSAH

1. ÚVOD.....	1
2. CÍLE PRÁCE A METODIKA	2
2.1 Cíle práce	2
2.2 Metodika tvorby práce.....	2
3. LITERATURA A VYMEZENÍ POJMŮ.....	5
4. SITUAČNÍ ANALÝZA	8
4.1 Turistický region.....	8
4.1.1 Základní charakteristika regionu Jižní Čechy.....	8
4.1.2 Základní charakteristika regionu Okolí Prahy	9
4.2 Turistická oblast – Střední Povltaví	10
4.2.1 Selektivní předpoklady	10
4.2.2 Lokalizační předpoklady	11
4.2.3 Realizační předpoklady	16
4.2.4 Historie	17
4.2.5 Demografická a ekonomická charakteristika.....	18
4. 3 Rekreační prostor – vodní nádrž Orlík	19
4. 3. 1 Historické využití prostoru	19
5. SOUČASNÝ STAV VYUŽITÍ PROSTORU	21
5.1 Návštěvnost.....	21
5.2 Ubytovací kapacity	21
6. STRUKTURA NÁVŠTĚVNÍKŮ.....	24
6.1 Doba pobytu.....	25
6.2 Ubytování	26
6.3 Místo trvalého bydliště	26
6.4 Druh CR.....	27
6.5 Rekreační aktivity	28

6.6 Konflikty	31
6.7 Shrnutí struktury návštěvníků.....	35
7. ANALÝZA ZJIŠTĚNÉHO STAVU A POTENCIÁLU OBLASTI	37
8. NÁVRHY OPATŘENÍ.....	39
9. ZÁVĚR	41
10. SUMMARY	42
11. POUŽITÉ ZDROJE	43
12. SEZNAM PŘÍLOH.....	48

1. ÚVOD

Cestovní ruch se stal významným společenským, kulturním i ekonomickým fenoménem druhé poloviny 20. století. U nás i ve světě představuje velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky. V důsledku prudkého rozvoje zejména v posledních deseti letech se mezinárodní cestovní ruch svým obratem řadí vedle automobilového a ropného průmyslu mezi tři nejvýkonnější odvětví. Současný ČR představuje samostatné hospodářské odvětví, které se podílí na realizaci třech základních národohospodářských makroekonomických cílů. Těmi jsou hospodářský růst, vyrovnanost platební bilance a dosažení co nejvyššího stupně zaměstnanosti. [12]

Lidé cestují ve stále větším měřítku. Přispívají k tomu nejen změny v životním stylu, rozvoj dopravy a komunikačních spojení, ale i změny ekonomického stavu regionu. Mnoho lidí tráví svoji dovolenou a volný čas mimo místo svého trvalého bydliště, ať už vyjíždějí za rekreací a trávením dovolené do ciziny, anebo si oblíbili klidné a příjemné prostředí mnoha rekreačních oblastí v naší zemi.

V České republice existuje velké množství vodních toků a ploch využívaných k nejrůznějším rekreačním aktivitám. Možnosti rekreace u vody a provozování vodních sportů a vodní turistiky nabízí celá řada tradičních a vyhledávaných turistických destinací. Jejich významné postavení v cestovním ruchu a rekreaci je dáno tím, že pobyt u vody je nejoblíbenější volno-časovou aktivitou občanů ČR na dovolené. S jejich rekreačním využíváním však souvisí mnoho problémových okruhů - vliv rekreačních aktivit na životní prostředí (vysoký tlak návštěvníků, znečišťování prostředí), na ekonomiku lokality (výrazný sezónní chod návštěvnosti, konflikty mezi různými hospodářskými využíváními prostoru) nebo vzájemné působení jednotlivých složek rekreace (konflikty ve využívání prostoru rozličnými rekreačními aktivitami). Tyto problémy často brání v optimálním využívání na vodu vázaných rekreačních prostorů.

Tato práce se věnuje vodní nádrži Orlík a jejímu využití z hlediska ČR. Vodní nádrž Orlík patří k turisticky významným a nejnavštěvovanějším vodním nádržím, vhodných zejména k pobytové rekreaci. Nejmhutnější přehrada Vltavské kaskády stojí v místech, kde se Vltava loučí s jižními Čechy [9]. Vodní dílo Orlík zcela změnilo krajinný ráz Středního Povltaví. Zhloubené údolí Vltavy vymezovaly strmé stráně a na toku se dříve vyskytovaly úseky s prudkými proudy a peřejemi [16]. Dnes je na obou březích mnoho rekreačních středisek a kempů. Orlická přehrada patří mezi velmi atraktivní oblasti pro krásnou přírodu, klidné, nerušené prostředí, ale i historické památky, především zámek Orlík a hrad Zvíkov.

2. CÍLE PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíle práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je vypracování profilu vodní nádrže Orlík. Jelikož problémy spojené s rekreačním využíváním vodních nádrží často brání v optimálním využívání na vodu vázaných rekreačních prostorů, mohlo by detailní poznání nabídky a poptávky najít cesty optimalizace v časové a prostorové organizaci zvoleného rekreačního prostoru. Dílčími cíly bakalářské práce proto je provedení analýz na straně nabídky i poptávky a na základě těchto poznatků vypracovat návrh opatření optimalizujících využití rekreačního prostoru.

Jinými slovy jsou cíly práce provedení situační analýzy vodní nádrže Orlík, zhodnocení současného stavu využití tohoto rekreačního prostoru a zjištění struktury návštěvníků - v této části by cílem práce měla být především tato zjištění: kdo jsou návštěvníci vodní nádrže Orlík, na jak dlouho přijíždějí do této turistické oblasti, kde se ubytují, jaké je jejich místo trvalého bydliště, za jakým účelem přijíždějí, jakým aktivitám se během pobytu věnují, co se jim zde líbí a naopak, co se jim zde nelíbí.

2.2 Metodika tvorby práce

Metodický postup zpracování bakalářské práce je možné rozdělit do několika fází. V přípravné fázi bylo nejprve vymezeno území, kterému se tato práce bude věnovat. Orlík patří k nejvýznamnějším vodním nádržím v České republice a je velmi intenzivně rekreačně využíván. Jelikož je ale Orlická přehrada velice rozlehlá a rozsah této práce neumožňuje věnovat se dopodrobna celému území, byl zejména pro terénní výzkum vybrán pouze určitý úsek této vodní nádrže, konkrétně pravý břeh od Žďákovského mostu po Solenice.

Jedním z předpokladů pro zpracování tématu bylo shromáždění informací o dané problematice a oblasti. K tomu bylo důležité studium odborné literatury, regionální literatury, map, prospektů a statistických materiálů. O této oblasti existuje však jen málo dostupné literatury, informačních brožur a prospektů. Mnoho informací bylo potřeba získat také přímo od příslušných subjektů působících v oblasti. Především pro 5. kapitolu o současném stavu využití daného prostoru byly tyto údaje stěžejní. Zde se ovšem stala problémem komunikace s úřady a s některými provozovateli ubytovacích zařízení a jejich neochota poskytnout požadované informace v potřebném rozsahu. Významným zdrojem o ubytovacích

možnostech v kempech se staly zejména obecní úřady v Milešově a Klučenicích. Veškerá použitá literatura a zdroje jsou uvedeny v kapitole Použité zdroje.

Dalším krokem bylo provedení situační analýzy týkající se regionu, ve kterém lokalita leží, turistické oblasti a rekreačního prostoru. V této části jsem se řídila postupem V. Hraly v publikaci Geografie cestovního ruchu, oblast tedy byla hodnocena na základě předpokladů cestovního ruchu.

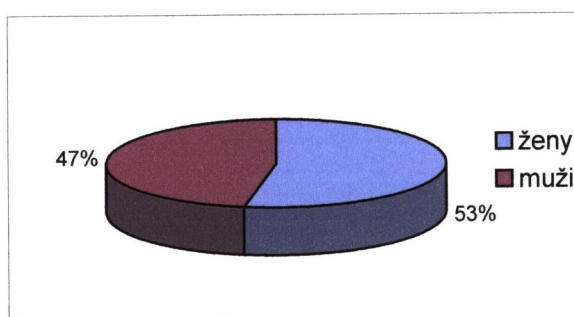
Při získávání primárních informací pro analýzu poptávky bylo klíčové dotazníkové šetření, které je podrobněji popsáno dále. V další fázi byly všechny získané primární i sekundární informace utříděny a zpracovány. Údaje získané dotazníkovým šetřením byly zpracovány pomocí programů MS Excel a Statistica for Windows 5.0. V závěru práce je vytvořena analýza stavu využití vodní nádrže Orlík, která ústí v návrh opatření optimalizujících využití tohoto rekreačního prostoru.

Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v červenci a v srpnu roku 2005 u vodní nádrže Orlík a jeho cílem bylo získání primárních údajů pro analýzu poptávky a zjištění struktury návštěvníků. Výběr respondentů byl náhodný a dotazování bylo realizováno osobně. Celkem bylo osloveno 100 respondentů. Dotazník byl zpracován pouze v české verzi. Dotazník (Příloha č. 1) obsahuje celkem 14 otázek, z toho 8 otázek je otevřených, 4 otázky polytomické výběrové a 2 otázky mají podobu sémanticky diferencované stupnice. Na závěr jsou pak také obsaženy otázky týkající se věku, pohlaví, vzdělání a zaměstnání respondenta.

Z hlediska pohlaví jsou skupiny respondentů poměrně vyrovnané (Graf č. 1), neboť 53 % dotázaných tvořily ženy a 47 % muži.

Graf č. 1 - Struktura návštěvníků podle pohlaví

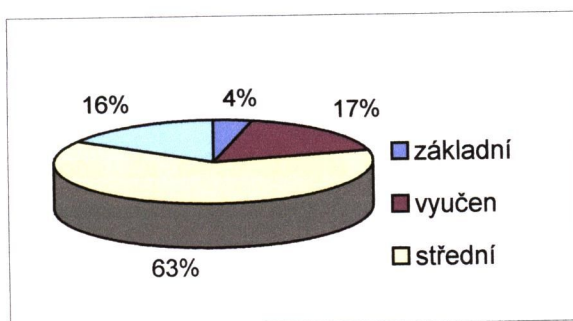

Zdroj: vlastní šetření

Průměrný věk dotázaných je 31,87, přičemž nejmladším respondentům bylo 18 let a nejstaršímu bylo 54 let. 35 % dotázaných tvořili lidé ve věku 18 – 25 let, 28 % lidí bylo ve věku 26 – 35 let a 25 % bylo ve věku 36 – 45 let, 12 dotázaných bylo starších 45 let.

Z hlediska struktury dosaženého vzdělání (Graf č. 2) bylo osloveno nejvíce respondentů se středoškolským vzděláním (63 %). Poměrně stejnou část tvořili dotázaní s vysokoškolským vzděláním (16 %) a respondenti, kteří byli vyučeni (17 %). Čtyři dotázaní pak měli základní vzdělání, což však bylo způsobeno pouze nízkým věkem respondentů, kdy ještě neměli dokončené středoškolské vzdělání.

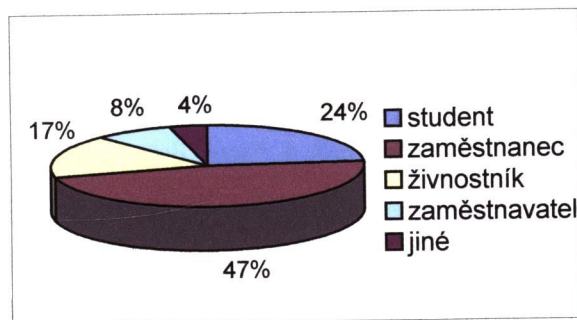
Graf č. 2 – Struktura návštěvníků podle vzdělání

Zdroj: vlastní šetření

Dalším kritériem struktury návštěvníků bylo jejich zaměstnání (Graf č. 3). 24 % tvořili studenti, 47 % zaměstnanci, 17 % živnostníci, 8 % zaměstnavatelé a 4 dotázaní zaškrtnli možnost jiné, přičemž dva lidé uvedli, že jsou nezaměstnaní, jedna žena byla toho času na mateřské dovolené a jeden muž byl v invalidním důchodu.

Graf č. 3 - Struktura návštěvníků podle zaměstnání

Zdroj: vlastní šetření

3. LITERATURA A VYMEZENÍ POJMŮ

Cestovnímu ruchu se ve svých pracích věnuje řada autorů. První práce o CR se začaly psát začátkem 20. století a pokračuje se v tom až do současnosti. Jejich snahou je především definice a vymezení tohoto fenoménu. Existuje kolem 200 definic cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že se CR neustále vyvíjí, mění se samozřejmě i teoretické přístupy k CR a tím i jeho pojetí. Na CR je navíc možné nahlížet z různých stránek např. z hlediska dopravy, geografie, sociologie, ekonomiky. To se promítá do různých přístupů k definici CR. [14]

Důležitým krokem se stala definice W. Hunzikera a K. Krapfta, kteří r. 1942 definovali cestovní ruch jako „souhrnné označení vztahů a jevů, vznikajících na základě cesty a pobytu místně cizích osob, pokud se pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost.“ Tato definice se stala východiskem dalšího vývoje definování CR, zejména v poválečném období. Za nejdůležitější mezník v definování CR lze považovat definici WTO z r. 1991. [15]

V současnosti se cestovním ruchem zabývá mnoho autorů. Z českého prostředí lze jmenovat mj. M. Čertíka, M. Heskovou, V. Hralu, V. Malou, J. Oriešku, J. Šípa, J. Zelenku, jejichž knihy byly při vypracování bakalářské práce použity. Jednotliví autoři přistupují k cestovnímu ruchu ve svých knihách rozdílně. Např. M. Čertík se zabývá fenoménem cestovního ruchu komplexně, jak z hlediska teorie, tak částečně i praxe. Publikace M. Heskové Cestovní ruch podává ucelený přehled problematiky cestovního ruchu, charakterizuje mimo jiné trh CR včetně zásad trvale udržitelného rozvoje. J. Orieška ve své knize Technika služeb cestovního ruchu charakterizuje jednotlivé druhy služeb v CR a způsob jejich poskytování. Cestovní ruch definuje jako „soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest.“ J. Šíp společně s V. Štěpánkem a L. Kopačkou v publikaci Geografie cestovního ruchu pohlíží na CR z jiného úhlu. Podle nich se jedná o „reálný socioekonomický volný systém, jehož základními stavebními prvky jsou subsystém nabídky, subsystém poptávky, subsystém realizační a vazby mezi nimi představující toky turistů, služeb, informací a finančních prostředků.“

Jedna z prvních a původně převažujících forem cestovního ruchu je rekreační CR. Rekreační využívání vodních ploch patří k nejoblíbenějším a nejčastějším formám rekreace. S tématem, které práce zpracovává, je spojeno několik důležitých pojmů. Pro lepší nástin

problematiky je proto důležité vymezit si několik základních pojmů vztahujících se k cestovnímu ruchu a rekreaci.

Terminologie

CR – „činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“ [WTO, 14]

Druh CR – „typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky.“ [20]

Forma CR – typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem motivace návštěvníka. Základními motivacemi cestovního ruchu jsou odpočinek, poznávání prostředí a kontakty s lidmi, odtud základní formy CR: rekreační, poznávací, socio-profesní a společenský. [20]

Rekreace – „souhrn odpočinkových činností provozovaných ve volném čase (o dovolené) a často jako jedna z forem cestovního ruchu (rekreační CR) – zpravidla však nedaleko bydliště v rámci druhého bydlení, dětských táborů atd.“ [20]

Destinace cestovního ruchu – místo s atraktivitami a s nimi spojenými zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník CR nebo skupina vybírá pro svou návštěvu. [WTO, 11]

Návštěvník – „jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa než je místo jejího obvyklého pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činnosti odměňované z navštíveného místa“ [WTO, 20]

Turista – „cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení.“ [WTO, 20]

Výletník – dočasný návštěvník, který se v navštíveném místě nebo zemi zdrží pouze jeden den, tedy bez přenocování. [5]

Hotel – ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty a s recepcí, které zajišťuje mimo kompletní stravovací služby i široký sortiment dalších služeb pro hosty. [6]

Kemp – vymezená plocha s hygienickým zařízením pro přechodné ubytování ve vlastním zařízení hostů (stan, obytný přívěs, karavan), případně i ve zpravidla jednopodlažních ubytovacích objektech provozovatele (chaty, sruby, bungalovy, apod.) nebo v jejich samostatně pronajímatelných částech. [19]

Penzion – zařízení nabízející ubytování a poskytující zejména svým hostům také stravování. Zpravidla je penzion malokapacitní ubytovací zařízení s klidným a útulným rodinným prostředím, s omezenějším rozsahem a nižší úrovní společenských a doplňkových služeb, avšak s ubytovacími službami srovnatelnými s odpovídající třídou hotelu. [20]

Předpoklady CR – „souhrn přírodních a antropogenních aspektů včetně jejich mnohoúrovňových vazeb, které vytvářejí předpoklady pro realizaci cestovního ruchu. Podle funkčně-chorologického členění (P. Mariot) je lze členit (základní klasifikace) na lokalizační předpoklady CR, selektivní předpoklady CR a realizační předpoklady CR.“ [20]

Selektivní předpoklady - stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky. Dělí se na objektivní (např. charakter politického systému, dosažená životní úroveň, fond volného času, demografické faktory, životní prostředí) a subjektivní faktory, mezi něž patří zejména řada psychologických pohnutek ovlivněných kulturní úrovní obyvatel, reklamou, propagací apod. [7]

Lokalizační předpoklady - vytvářejí možnosti pro lokalizaci cestovního ruchu ve vztahu nabídky teritoria. Jsou zde zahrnuty přírodní podmínky (klima, hydrologické poměry, reliéf, flóra a fauna) a společenské podmínky a atraktivita (kulturně historické památky, kulturní zařízení a akce, sportovní a zábavní zařízení a akce). [7]

Realizační předpoklady - mají dominující postavení pro konečnou fázi uskutečňování různých forem CR. Umožňují středisek cestovního ruchu dosáhnout pomocí dopravy a využít je prostřednictvím ubytovacích a stravovacích zařízení. [7]

4. SITUAČNÍ ANALÝZA

4.1 Turistický region

Vodní nádrž Orlík se rozkládá ve dvou turistických regionech a to v Okolí Prahy a zároveň v turistickém regionu Jižní Čechy. Přehradní hráz leží za administrativní hranicí píseckého okresu u obce Solenice v okrese Příbram, ale větší část přehradního jezera leží v Jižních Čechách a zasahuje až do centra Jižních Čech [9].

4.1.1 Základní charakteristika regionu Jižní Čechy

Jižní Čechy jsou jedním z nejatraktivnějších turistických regionů ČR. Rozloha kraje představuje 10 057 km², což je 12,8 % rozlohy celé České republiky. Z tohoto území zaujímají třetinu lesy, 4 % pokrývají vodní plochy. Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 - 600 m, s čímž souvisejí poněkud drsnější klimatické podmínky. Nejvyšším bodem na území Jihočeského kraje je šumavský vrchol Plechý (1 378 m), naopak místem s nejnižší nadmořskou výškou je hladina Orlické přehrady (330 m) v okrese Písek. [33]

Kraj představuje geograficky poměrně uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina s Českobudějovickou a Třeboňskou pánví. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou pahorkatinou, na východě Českomoravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. Obě jihočeské pánve disponují komplexem přírodních atraktivit spojených s vodními plochami a vodními toky a ekologicky hodnotnou flórou a faunou. [21]

Území kraje náleží do povodí horní a střední Vltavy s přítoky Otavou, Lužnicí, Malší, Blanici a mnohými dalšími. K charakteristickým znakům regionu patří především četné rybníky, které významně spoluvytvářejí typický obraz jihočeské krajiny. Nejznámějšími z nich jsou rybníky Rožmberk s rozlohou 490 ha, Bezdrev s 450 ha a Horusický rybník s 415 ha, které jsou zároveň největšími rybníky v České republice. Kromě toho byla na území kraje vybudována velká vodní díla Lipno, Orlík, Římov a Hněvkovice. [32]

Krajina není poznamenána velkými průmyslovými podniky, je zde množství chráněných oblastí. Území kraje mělo vždy spíše rekreační charakter než charakter průmyslově vyspělé oblasti. Poloha regionu v tranzitní poloze mezi jižní a severní Evropou spolu s vyvážeností přírodních a společenských atraktivit jsou hlavními komponenty potenciálu cestovního ruchu.

Turistický potenciál vytvořil z jižních Čech tradiční rekreační destinaci v domácím CR s hlavní orientací na letní rekreaci. [12]

Turisticky významné jsou zejména umělé vodní nádrže Lipno (největší vodní plocha v České republice 4 870 ha) a Orlík (přehrada s největším objemem vody na území ČR). Turisticky atraktivní jsou i přírodní koupaliště a pískovny v povodí Lužnice, zejména v okolí Veselí a Suchdola nad Lužnicí. Pánevní oblast je turisticky přitažlivá také díky splavným vodním tokům vhodných pro vodáckou turistiku. Nejnavštěvovanější jsou řeky Vltava, Lužnice, Nežárka a Otava. [32]

Významnou složkou jihočeského potenciálu cestovního ruchu jsou historické památky a kulturní atraktivity. Městskými památkovými rezervacemi jsou historická centra měst České Budějovice, Český Krumlov (zařazeno mezi památky UNESCO), Jindřichův Hradec, Třeboň, Slavonice, Prachovice a Tábor. Kromě toho je v kraji celá řada historických pamětihodností, jako jsou zámky v Hluboké nad Vltavou, Českém Krumlově, Blatné, Červené Lhotě, hrady Zvíkov, Orlík. Významná je též lidová architektura, především tzv. „selské baroko“. Mezi nejznámější památky tohoto druhu patří náves v Holašovicích (okres České Budějovice), která byla v roce 1998 zařazena mezi památky chráněné UNESCO. [32]

4.1.2 Základní charakteristika regionu Okolí Prahy

Turistický region Okolí Prahy je totožný se Středočeským krajem. Středočeský kraj se rozprostírá v centrální části Čech (Česká kotlina), převážně v nížinách kolem říčních toků, do kterých zasahují z jihu a ze západu pahorkatiny. Rozlohou 11 015 km² je největším krajem České republiky. Jako vnitrozemský kraj nesousedí se žádným sousedním státem a je obklopen sedmi kraji. Středočeský kraj tvoří spolu s Prahou přirozenou sídelní aglomeraci, propojenou ekonomicky, historicky a kulturně. Poloha kraje významně ovlivňuje jeho ekonomickou charakteristiku. Úzká vazba s hlavním městem a hustá dopravní síť činí polohu kraje mimořádně výhodnou, jedná se o politicky a hospodářsky nejdůležitější část Česka. [50]

Na severovýchodě převažují rovinaté nížiny kolem řeky Labe. Nejnižším bodem v kraji (153,1 m n. m.) je hladina řeky Labe u Dolních Beřkovic na Mělnicku. Jihozápad kraje má charakter vrchoviny, místem s nejvyšší nadmořskou výškou je vrch Tok (863 m n. m.) v Brdské vrchovině. Hlavními vodními toky kraje jsou řeky Labe a Vltava s přítoky Cidlina, Jizera, Sázava, Berounka. Ve Středočeském kraji byla vybudována mnohá vodní díla např. na

Vltavě jsou to údolní přehradní nádrže Vrané, Štěchovice, Slapy, Kamýk a Orlík. Břehy velkých přehradních jezer se staly významnými rekreačními oblastmi. [13], [30]

Tento turistický region má významný potenciál CR, vycházející z přírodních a kulturně historických předpokladů, zejména v jižní a jihozápadní části a v nejsevernějších oblastech. Cestovní ruch ovlivňuje blízkost Prahy jako hlavního turistického cíle v České republice. Zatímco Praha je z hlediska cestovního ruchu nejčastějším cílem zahraničních návštěvníků, střední Čechy slouží především jako rekreační zázemí obyvatel hlavního města. Kraj je proslaven vzácnými historickými památkami např. Karlštejn, Křivoklát, Konopiště, Kokořín, Český Šternberk. Tato historická místa Středních Čech jsou cizinci navštěvována nejčastěji v rámci jednodenních výjezdů z Prahy. [12]

Prakticky všechna města tohoto regionu se mohou pochlubit historickým jádrem. Skutečnou perlou mezi nimi je bezpochyby Kutná Hora, která je zapsána na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Ale i ostatní města jako Kolín, Mělník, Mladá Boleslav, Slaný, Kladno, Beroun, Rakovník, Příbram, Benešov a další nabízejí mnohé.

4.2 Turistická oblast – Střední Povltaví

Orlická přehrada leží cca 90 km jižně od Prahy na středním toku Vltavy na rozhraní středních a jižních Čech. Území bylo součástí bývalých okresů Příbram a Písek. Nyní obce oblasti administrativně spadají pod města Písek, Příbram, Milevsko a Sedlčany. Na území se nacházejí mikroregiony Milevsko, Sedlčansko, Severní Písecko a Mikroregion mezi Vltavou a Otavou.

Oblast Orlické přehrady je součástí středního Povltaví, které patří k nejvyhledávanějším rekreačním oblastem v České republice. Krajina je převážně kopcovitá s hlubokými údolními. Je to území s rozsáhlými zalesněnými oblastmi, které se prolínají s vodní plochou Orlické přehradní nádrže a tvoří tak překrásný ráz této oblasti.[33]

4.2.1 Selektivní předpoklady

V rozvoji cestovního ruchu mají selektivní předpoklady primární postavení. Jedině jejich prostřednictvím se mohou využít podmínky pro CR v dané oblasti [7]. Rozsah práce však neumožňuje analyzovat všechny selektivní předpoklady, proto je v práci zmíněno pouze životní prostředí v oblasti. Selektivní předpoklady oblasti jsou zahrnuty v Programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje.

Životní prostředí

Životní prostředí oblasti lze v rámci České republiky charakterizovat jako méně poškozené. Přes významné zlepšení od roku 1990 je tok řeky Vltavy na většině území charakterizován jako znečištěný. Závažným problémem je eutrofizace vodních ploch, která ohrožuje jejich využití pro cestovní ruch. Nejvíce je postižena Orlická přehradní nádrž. U mnoha rybníků snižuje kromě eutrofizace možnosti jejich produkčního a rekreačního využití i vysoký stupeň zabahnění. Lesní porosty jsou hodnoceny jako bez poškození nebo jako mírně poškozené. Příznivým jevem je poměrně čisté ovzduší, jedno z nejčistších v celé republice. [32]

4.2.2 Lokalizační předpoklady

Ve vztahu k rozvoji CR mají lokalizační předpoklady druhotný význam. Rozhodující postavení však zaujímají při konkrétním umístění jeho realizace. Rozhodují o funkčním využití oblasti cestovním ruchem z hlediska přírodních možností a charakteru a kvality společenských podmínek či atraktivit. [7]

Přírodní podmínky

Reliéf

Území středního Povltaví náleží k Českému masivu, který je geologicky jednou z nejstarších částí evropské pevniny. Převážná část středního Povltaví spadá do Česko-moravské subprovincie reprezentované Středočeskou pahorkatinou s mírně zvlněným povrchem o nadmořské výšce 400-600 m. Na jihu oblasti Orlické přehrady se rozkládá Písecká pahorkatina, jejíž osu tvoří hluboce zaklesnuté údolí Vltavy. Od jihozápadu ji prořezává údolí Otavy, která se pod Zvíkovem vlévá do Vltavy. Pro území jsou typické zalesněné vrcholy kopců a bohaté smíšené lesní porosty na svazích hlubokých údolí. Většina území byla v průběhu vývoje přeměněna na zemědělskou půdu. Vzhledem k dlouhodobému využívání krajiny zde nejsou velkoplošné přírodovědecky hodnotné lokality, četné jsou však maloplošné přírodní památky. [18]

Vodstvo

Osu území tvoří Vltava, do níž se na jihu vlévají dva velké přítoky Lužnice a Otava. Množství vody a její spádový rozdíl jsou nejcennějším bohatstvím Vltavy. K jeho využití byl vybudován řetězec přehradních nádrží, tzv. Vltavská kaskáda - Vraná nad Vltavou,

Štěchovice, Slapy, Orlík, Kamýk. Tato soustava na sebe navazujících vodních nádrží je klíčem k ovládnutí celého povodí řeky. Základní význam spočívá ve využití vodního bohatství k výrobě elektrické energie. Celá soustava pomáhá chránit území před povodněmi, vytváří zásoby vody pro závlahy zemědělské půdy a reguluje průtoky Vltavy a Labe. Větší přehrady mají však i velký význam rekreační. [9], [22]

Klimatické podmínky

Rozlehlé území kolem Vltavy má podnebí mírně teplé, mírně suché s převážně mírnou zimou. Zbytek území zaujímá oblast drsnějšího klimatu mírně teplého, mírně vlhkého se studenou zimou. Průměrná roční teplota je na většině území 7 – 8 °C, nejteplejším měsícem bývá červenec, kdy teploty dosahují v průměru 18 až 20 °C. Průměrný počet letních dnů se pohybuje kolem 40 až 50. [18]

Flora a fauna

Většina území středního Povltaví byla původně souvisle zalesněna. Převládaly zde kyselé doubravy – porosty dubu letního s břízou, lípou, borovicí a jeřábem. Vlivem kolonizace a rozvojem zemědělství, hornictví i průmyslu však lesy postupně ustupovaly, změnila se i jejich skladba. Prvotní les byl vytlačen intenzivním lesním hospodářstvím, které sem hromadně zavádělo porosty smrku a borovic. Zbytky přirozených porostů se zachovaly především na svazích vltavského údolí. V severní části převládá dub s habrem, v jižní pak lípy, jilmy a buky. V okolí řeky se zachovala chráněná rostlinná i živočišná společenstva – např. rybníky jsou častými hnízdišti vzácných druhů ptáků. Zůstaly tu i četné skalní stepi pestrého rostlinného složení s mohutnými starými jalovci a s porosty huseníku převislého, který v Čechách roste na jediném místě, na skalách pod zámkem Orlík. Kromě běžné lesní a polní zvěře na tomto území žijí i vzácnější a ohrožené druhy. Vyskytuje se zde značný počet lovné zvěře a vody přehrad jsou bohaté na různé druhy ryb. Hnízdí zde výr velký, ve skalních průrvách údolí Vltavy jsou na několika místech tradiční hnízda čápa bílého. [18]

Společenské podmínky a atraktivita

Oblast středního Povltaví je bohatá zejména na kulturně historické památky, v jejichž objektech se také v několika případech nacházejí muzea či galerie. Možnosti kulturního využití v oblasti jsou především v letní sezóně, kdy se v areálech historických památek a v obcích

pořádají různé výstavy, divadelní i hudební festivaly, historické hry a trhy a další. Z pravidelných kulturních akcí je možné navštívit kina, divadla, koncerty či výstavy především ve větších městech oblasti jako je Příbram, Písek, Milevsko, Sedlčany. Nacházejí se zde i různá sportovní zařízení. V oblasti je zachován folklór a vyskytují se zde i zajímavé památky lidové architektury. Výstavba Orlické přehrady vyvolala stavbu několika unikátních mostních konstrukcí, které patří mezi významné technické památky.

Orlík – původně královský hrad z 2. pol. 13. stol, po požáru v r. 1802 byl přestavěn v novogotickém stylu. Nyní Schwarzenberský zámek kdysi čněl vysoko nad hlubokým údolím Vltavy, po vzniku Orlické přehrady však bylo údolí pod zámkem zatopeno a hladina vody v nádrži dnes dosahuje těsně pod zámecké zdi. Vzduší vodní hladiny vyvolalo nutnost zámek zabezpečit. Musel být zpevněn skalní útes, na kterém zámek Orlík stojí. Pokusy s inženýrstvím do skály ze sklepů neměly očekávané výsledky. Proto byl vybudován 80 cm silný železobetonový plášť o ploše 750 m, který spolehlivě zabraňuje podemílání skály vodou. Obdobně tomu bylo i u skalního ostrohu hradu Zvíkov. Zámek patří k symbolům jižních Čech a je velmi navštěvovaný, proslavil se především svou mimořádnou sbírkou historických zbraní a loveckých trofejí. Zámek tvoří čtyři křídla, která uzavírají dvůr. Obklopen je rozsáhlým anglickým parkem v podobě zhruba ze začátku 19. století. K Orlíku je možné se dostat z obce Orlík nad Vltavou nebo z přístaviště lodí u zámku. [42]

Schwarzenberská hrobka – novogotická rodinná hrobka z poloviny 19. století, nachází se v blízkosti zámku, v přilehlém anglickém parku. [42]

Zvíkov – z r. 1234, patří k nejvýznamnějším českým gotickým hradům, pro svou výstavnost a polohu bývá nazýván “králem” českých hradů. Tyčí se obklopen ze tří stran vodou na kdysi vysokém skalnatém ostrohu nad soutokem řek Vltavy a Otavy ve výšce 400 m. n. m. asi 15 km severně od města Písek. Při pohledu z dále jej charakterizují tři věže - Černá, dříve Hlízová, která patří k jádru hradu, Červená a Hláska. Dnes je hrad Zvíkov národní kulturní památkou. V letních měsících doplňují program na hradě příležitostné výstavy, vystoupení skupin historického šermu, koncerty i tradiční divadelní *festival Zvíkovské divadelní léto*. [54]

Hrad v Písku – založený současně s městem na skále nad Otavou r. 1257 a začleněný do jeho opevnění. Do současnosti se zachovalo jen část jižního a západní křídlo, bývalý královský

palác. Pozdně gotické nástěnné malby v Rytířském sále jsou z 2. pol. 15. století. V části areálu sídlí *Prácheňské muzeum* s expozicí těžby a rýžování zlata v Pootaví. [38]

Premonstrátský klášter v Milevsku – největší jihočeská románská stavba z r. 1184, přestavěn ve 13. století v gotickém a v 17. století v barokním stylu, patří k němu i další církevní stavby: klášterní kostel Navštívení Panny Marie a hřbitovní kostel svatého Jiljí. V objektu kláštera je dnes umístěno oblastní *Milevské muzeum*. [1]

Synagoga v Milevsku – byla postavena v roce 1914 a má neobvyklé a cenné průčelí s kubistickými prvky. Pamětní desky připomínají genocidu židů za 2. světové války. Uvnitř je zachována původní úprava čelní stěny včetně schránky na tóru. [1]

Kostel v Červené nad Vltavou – založen těsně před r. 1190, žebrová klenba presbytáře je nejstarší svého druhu u nás. Kostel dnes stojí na druhotném místě, byl přenesen r. 1960 nad zátopovou čáru Orlické přehrady. [33]

Svatá Hora – slavné evropské mariánské poutní místo je perlou českého baroka. Je to národní kulturní památka a vyznačuje se především nádhernou střední chrámovou stavbou baziliky Nanebevzetí Panny Marie Svatohorské. Chloubou chrámu je i hlavní oltář, který je celý ze stříbra. Stavba se tyčí se nad Příbramí ve výšce cca 590 m a s historickým centrem města je spojena unikátním krytým schodištěm dlouhým 450 metrů. [4]

Hornické muzeum Příbram – vzniklo v roce 1886, rozlohou areálu a počtem expozic je největším hornickým muzeem v ČR. Jednotlivé expozice prezentují veřejnosti dějiny zdejšího hornictví a hutnictví od doby Keltů až do současnosti. Je zde možnost vstoupit do podzemí a projet důlním vláčkem přes 260 m Prokopskou štolou až k ústí Prokopské jámy z r. 1832 hluboké 1600 m, která zároveň patří k nejhlubším ve střední Evropě. [52]

Březnice – původně gotická tvrz Buziců z 1. pol. 13. století, přestavěná v 16. století na renesanční zámek, k němuž patří anglický park o rozloze 20 ha. Zámek je národní kulturní památkou a nachází se zde nejstarší knihovni sál v Čechách, *obrazová galerie Ludvíka Kuby* a *městské muzeum*. [18]

Maškarní sdružení v Milevsku – pořádá každoroční tradiční masopustní maškarní průvody, jejichž tradice v dnešní podobě sahá až do r. 1892. [35]

Jihočeský folklórní soubor Kovářov – toto občanské sdružení působící v obci Kovářov na pravém břehu Vltavy od r. 1984 usiluje o uchování lidových tradic Kovářovska. Vystupuje celoročně a začátkem června pořádá každý rok Jihočeský folklórní festival Kovářov. Jedná se o nesoutěžní přehlídku dětských i dospělých folklórních souborů z jižních Čech doprovázenou bohatým programem v podobě výstav s lidovou tematikou či divadelních představení. [51]

Hudební festival Antonína Dvořáka – květnový festival se koná v Příbrami od roku 1969 a připomíná dílo významného českého skladatele. V posledních letech nekoná jen v příbramském divadle, ale také v atraktivních prostorách Památníku Antonína Dvořáka ve Vysoké, baziliky na Svaté Hoře, kostela sv. Jakuba, Záměčku - Ernestina či na zámku Hluboš a těší se velké oblibě. [52]

Památky lidové architektury

V několika obcích oblasti se dochovaly památky lidové architektury, z nichž mnohé jsou využívány ke stálému nebo rekreačnímu bydlení. Roubené stavby se zachovaly nejvíce na Kovářovsku, zděné domy ve stylu selského baroka na návsi v Květově. Lidovými stavbami je známá Zahrádka u Kostelce, Muzeum vesnických staveb středního Povltaví se nachází ve Vysokém Chlumci. [23]

Naučná stezka Orlík - Zvíkovské Podhradí

Trasa stezky vede krajinou středního Povltaví po levém břehu Vltavy. Asi 30 km dlouhá stezka má zastavení s tematikou historických a přírodních zajímavostí regionu a upozorňuje také na zvláštní nebo chráněné rostlinné a živočišné druhy, vyskytující se podél Vltavy. K zajímavostem na trase patří: zámek Orlík - zámecký park, galerie dřevěných plastik, Schwarzenberská hrobka; Zvíkovské Podhradí - obec, most přes Vltavu a most přes Otavu; hrad Zvíkov; Hradiště - pozůstatky slovanského hradiště pod Nevězicemi; Rezervace Kopaniny - chráněná květena. [33]

Žďákovský most byl postaven v letech 1958 - 67 a je dlouhý 543 m. Je unikátní svým jediným ocelovým obloukem, jehož rozpětí činí 330 m. Ve své době tak byl největším na světě. Spojuje vltavské břehy u obce Orlík nad Vltavou asi 15 km západně od Milevska. Vozovka vede ve výšce 50 m nad hladinou a 110 m nad dnem údolí. [33]

Podolský most byl postaven v letech 1939 – 43. Je dlouhý 510 m a překlenul údolí Vltavy mezi obcemi Temešvár a Podolí. Tento obloukový most má rozpětí 150 m. Vozovka vede po mostní konstrukci ve výšce 65 m nad údolím. [33]

Most u Červené nad Vltavou byl stavěn v letech 1886-89 technikou letmé montáže bez lešení pomocí jeřábů s výložnými rameny. Tento železniční most na trati Tábor - Ražice je dlouhý 253 m. [33]

4.2.3 Realizační předpoklady

Doprava

Do oblasti Orlické přehrady je možné dopravit se po silnici 1. třídy č. 4 Praha – Strakonice, která prochází západní částí oblasti. Nedaleko Milína je na ni napojena silnice vedoucí po koruně přehradní hráze, která spojuje Příbramsko s oblastí Milevska. Do Milevska lze také odbočit po komunikaci č. 121. Přes Žďákovský most vede silnice č. 19 z Tábora (Brna) do Plzně. Na severu oblasti vede komunikace č. 18 spojující Příbram a Sedlčany a na jihu vede silnice č. 33 Písek – Tábor. Po silnici č. 4 je provozována síť dálkových autobusových spojů z Prahy do jižních Čech. Dále je zde hustá síť silnic 3. třídy. Lokální autobusové linky vedou po celé oblasti, svou frekvencí jsou však přizpůsobeny především pro dopravu do zaměstnání a škol. [10], [45]

Oblastí prochází železniční trať č. 200 Zdice – Protivín, která ve Zdicích navazuje na trať č. 170 Cheb – Plzeň – Praha a v Protivíně na trať č. 190 Plzeň – České Budějovice. Do jižní části oblasti je možné se dopravit po trati č. 201 Tábor – Ražice. Nejbližší vlakové stanice se však nacházejí jen v Čimelicích a v Milevsku. [45]

Lodní dopravu na Orlickém jezeře zajišťují dvě společnosti: První Orlická s.r.o. a společnost Lodní doprava Quarter. Pravidelná lodní doprava funguje vždy v letní sezóně a spojuje přehradní hráz, zámek Orlík a hrad Zvíkov. Od zámku Orlík je možné vydat se proti proudu Vltavy pod obloukem Žďákovského mostu na soutok Otavy a Vltavy k hradu Zvíkov a po proudu Vltavy směrem na sever kolem řady kempů až k přehradní hrázi. Lodí je také

možnost dopravit se až k Týnu nad Vltavou. Společnost První Orlická s.r.o. nabízí vyhlídkové poznávací plavby po Orlickém jezeře s výkladem o minulosti. Je možné uspořádat večerní plavby s hudbou a tancem. [47], [48]

Ubytovací a stravovací zařízení

Ubytovací a stravovací zařízení tvoří podstatnou část materiální základny zabezpečující realizaci cestovního ruchu [19]. V oblasti Orlické přehrady se nachází mnoho ubytovacích zařízení, mezi něž patří kempy, hotely, penziony a ubytování v soukromí. Ze všech ubytovacích zařízení jsou v turistické sezóně nejvíce využívány kempy. Mezi nejznámější na obou březích nádrže patří kempy Trhovky, Popelíky, Velký vír, Radava a Podolsko. Seznam ubytovacích zařízení v oblasti je uveden v Příloze č. 4. Informace o nejvýznamnějších ubytovacích zařízeních jsou spolu s kapacitními údaji uvedeny v kapitole 5.2.

V oblasti jsou zastoupeny všechny druhy stravování a stravovací kapacita je rozvrstvena mezi restaurace, hostince, bistra, bufety, stánky s občerstvením i zařízení hromadného stravování. Kromě stravovacích zařízení poskytuje stravovací služby většina ubytovacích zařízení.

4.2.4 Historie

Převážná část středního Povltaví byla osídlena relativně pozdě. Nejstarší doklady o přítomnosti lidí pocházejí z pozdní doby kamenné. Těsně před počátkem našeho letopočtu zde sídlili Keltové, kteří vytvořili mohutná výrobní a obchodní střediska, tzv. oppida. K pozvolné středověké kolonizaci území docházelo až od 11. století pronikáním přemyslovských družin a také činností klášterů, zejména premonstrátského kláštera v Milevsku. V 15. století se kraj stal významným dějištěm husitského hnutí, během něho byl vyvrácen prosperující klášter. V 16. mnohá města prožívala období hospodářského vzestupu. Zlom přinesla třicetiletá válka, kdy došlo k úbytku obyvatelstva a ke stagnaci hospodářské struktury. Válečným bojištěm se stalo střední Povltaví opět za první války slezské v boji o rakouské dědictví, kdy trvala i krátká okupace Orlíku a Zvíkova francouzskými vojsky. Řeka Vltava byla komunikací, spojující jižní Čechy s Prahou. Nejstarším způsobem dopravy byla voroplavba a to nejen pro dřevo, ale i pro další náklady, zejména sůl. Původní splávka dřeva po Vltavě byla nahrazena voroplavbou kolem roku 1366. Její další rozkvět nastal po r. 1783, kdy byl vydán patent o svobodě obchodu se dřevem. V té době byla také velmi rozšířená nákladní doprava na lodích.

Po vybudování železniční sítě se doprava po řekách omezila už jen na plavení dřeva. Kolem roku 1900 začal být po Vltavě převážen stavební materiál. Voroplavba na Vltavě přetrvala až do roku 1960. Výstavba přehrad, zejména Orlické, ukončila tradici vodní dopravy po Vltavě a způsobila zánik specifických řemesel vorařů a lodníků. Střední Povltaví patřilo mezi hospodářsky málo vyvinuté oblasti. Zemědělství na málo úrodných půdách bylo neproduktivní, řemeslná tradice slabá. Přes průmyslovou malovýrobu (soukenictví, tkalcovství, hrnčířství, špičkářství) zůstal kraj až do 50. let 20. století převážně zemědělskou oblastí. [8], [18], [35]

4.2.5 Demografická a ekonomická charakteristika

Oblast Orlické přehrady má venkovský charakter, větší sídla se nacházejí na okrajích oblasti, jedná se o Příbram, Písek, Milevsko a Sedlčany. Největší z nich je Příbram s 35147 obyvateli, v Písku žije 29801 obyvatel, Milevsko má 9271 obyvatel a v Sedlčanech žije 7783 lidí. Do těchto měst je možné dojíždět za prací i do škol. Tato oblast dlouho trpěla nedostatkem průmyslu. Historie Příbramska je již od dávných dob spjata s hornickou činností. Po 2. sv. válce měla velký význam těžba uranových rud, což však na druhé straně přineslo současným generacím vážné ekologické problémy. V průběhu 90. let se stal zásadním pro situaci v oblasti útlum uranového průmyslu, část zaměstnavatelů z ekonomických důvodů musela omezit svoji činnost nebo zanikla. Význam Příbrami tak výrazně poklesl a město přestalo plnit roli zaměstnavatele pro část obyvatelstva z oblasti Orlické přehrady. Největším zaměstnavatelem v průmyslu je v současné době RAVAK a.s. Příbram, který vyrábí plastové výrobky ve stavebnictví. V Písku se udržel tradiční průmysl textilní (Jitex). V Milevsku se nachází velký strojírenský závod na výrobu vzduchotechnických zařízení ZVVZ, největším zaměstnavatelem Sedlčanska jsou Povltavské mlékárny a.s. Sedlčany. Na venkově převažuje zaměstnanost v zemědělství a lesnictví. Ze zemědělské rostlinné produkce je významná výroba brambor, také obilovin, z živočišné produkce jatečných zvířat a mléka. Tradici má chov skotu, rozvinut je i chov prasat a slepic. Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2004 činila na Písecku 8,4 %, na Milevsku 9,1 %, na Příbramsku 10,07 % a na Sedlčansku 7,12 %. Vliv na rozvoj vzdělanosti a kulturní úroveň oblasti má síť základního, středního a odborného školství, včetně gymnázií a odborných škol různého profesního zaměření. Nachází se zde specializované školy lesnické, průmyslové, ekonomické, zdravotnické a odborné a integrované školy. [36], [39], [49]

4. 3 Rekreační prostor – vodní nádrž Orlík

Vodní nádrž Orlík obsahuje 716 mil. m³ vody a je nejobjemnější akumulací nádrží v České republice. Vznikla v l. 1954-62 jako 9. stupeň Vltavské kaskády v říčním km 144,65 řeky Vltavy. Gravitační betonová hráz byla postavena 15 km jihovýchodně od Příbrami a je v řetězu vltavských přehrad článkem největším, nejvyšším a nejmohutnějším. V koruně je 450 m dlouhá a 90,5 m vysoká. Zadržuje jezero o ploše 2732 ha, které svým vzdutím dosahuje na Vltavě 68 km, na Otavě 23 km a na Lužnici 7 km. Hloubka jezera dosahuje až 74 m. [17]

Vodní elektrárna o rozměrech 17 x 127,5 m a výšce 20 m je umístěna v levé části řeky u paty betonové hráze. Významně se podílí na řízení celostátní energetické soustavy a na výrobě levné, ekologicky čisté elektrické energie, používané zejména ve špičce. Pracuje jen krátkou část dne, a přesto vyrobí denně průměrně 1,1 milionů kWh. Za rok vyrobí 400 milionů kWh. Jsou zde nainstalovány čtyři Kaplanovy turbíny o celkovém výkonu 364 MW. Padá na ně voda z výše 71,5 m, což je dosud největší spád u tohoto typu turbín. [24]

Na pravé straně Orlické přehrady jsou umístěna dvě plavební zařízení. Pro lodě o výtlačku do 300 t bylo navrženo lodní zdvihadlo ve sklonu 22 stupňů a délce 190 m, vybudována je pouze stavební část. Pro přepravu sportovních lodí do výtlačku 3,5 tuny a max. šířky 2,6 m je vystavěn lodní výtah. [29]

Přehradní nádrž své jméno dostala podle zámku, jenž kdysi čněl nad hlubokým údolím Vltavy a dnes se nachází jen pár metrů nad hladinou. Krajina přehradního jezera je lesnatá, vodu lemují často strmé skály a proto jsou mnohé břehy nepřístupné. Šíře přehrady na několika místech převyšuje 1 km, je však zvětšována četnými zátokami. [38]

Hladina hlubokého jezera je v mnohých místech liduprázdná a v jiných, zejména v letní sezóně díky kempům plná rekreantů. Vodní nádrž Orlík je jednou z největších rekreačních oblastí v ČR. Jezero má překrásné okolí a skýtá bohaté rekreační možnosti v četných hotelech, penzionech a kempech. Poskytuje možnost koupání, surfování, plachtění, rybaření. [32], [36]

4. 3. 1 Historické využití prostoru

Vodní dílo Orlík přineslo do území nový život. Do té doby byla oblast převážně zemědělskou oblastí a řeka byla využívána především k voroplavbě (viz.kap.4.2 – Historie). Jezerní plocha nádrže, spolu s hradními objekty a novými komunikacemi, vytvořila podmínky pro využití územních hodnot a posunula celou oblast do středu zájmu společnosti. Přehradní jezero

vytvořilo podmínky pro CR a rekreaci. Sama veliká a smělá stavba přehradního tělesa je cílem četných návštěvníků. [22]

Stavba přehrady začala po průzkumných pracích v roce 1954. Nad údolím byly ve výši 125 m nad hladinou řeky postaveny kabelové jeřáby na lanech dlouhých 700 m a řeka převedena do žlabu na pravém břehu. Ihned potom započaly práce na vlastním tělese hráze. S napouštěním přehradního jezera se začalo v září 1960. Stavba byla ukončena r. 1962. [33]

Stavba socialismu, která měla pro komunistický režim více než jen hospodářský význam, změnila k nepoznání charakter řeky a jejích břehů. Zmizelo romantické vltavské údolí, příkré skalnaté břehy a pověstné peřeje, beze stopy zaniklo velké množství lidských sídel. Naproti tomu vznikly nesčetné zátoky a zálivy. Přehradní nádrž se stala vyhledávaným rekreačním místem a na jejím břehu vyrostly desítky letovisek a turistických zařízení. Oblast Orlické přehradní nádrže se stala od 60. let jedním z center tuzemského cestovního ruchu. [4]

S výstavbou Orlické přehrady se z několika malých a neznámých obcí staly vyhledávané rekreační a turistické oblasti, např. Milešov, Klučenice, Kovářov, Solenice. Tato obec pod hrází Orlické přehrady bývala důležitým překladištěm soli na vltavské říční cestě, od toho také získala své jméno. Po dostavbě přehradní hráze se nebývale rozrostla o obyvatele zatopených vsí a zaměstnance elektrárny. [4]

Obec Milešov, která v současnosti spravuje několik kempů na pravém břehu nádrže, začala na základě zájmu rekreantů organizovat na svém území činnost tzv. veřejných tábořišť již v r. 1965. Původně byly tyto plochy bez jakéhokoli vybavení (voda, sociální zařízení, elektřina, odvoz odpadků atd.). Toto zařízení obec postupně a úspěšně budovala. Proto jí byly pod správu přiděleny i další tábořiště, např. na území Klučenic. Se zlepšováním podmínek se zvyšovala návštěvnost a tím i tržby, obec pak mohla každým rokem zvyšovat jejich úroveň. V letech 1980 – 89 byla tato tábořiště pod správou profesionální tělovýchovné a rekreační organizace TěReZa Příbram. Tato organizace za pomoci dotací z cestovního ruchu provedla další zlepšení, např. zpevnění komunikací asfaltovým povrchem, výstavbu vodárny užitkové a pitné vody včetně jejích rozvodů, zavedení telefonu. Obec se i nadále snaží o rozvoj rekreačního území, kromě kempů se na území obce nachází více než 400 rekreačních chat. [28], [53]

5. SOUČASNÝ STAV VYUŽITÍ PROSTORU

5.1 Návštěvnost

Vodní nádrž Orlík je hojně navštěvována turisty především v letní sezóně. O oblíbenosti této lokality svědčí i fakt, že patří k nejnavštěvovanějším vodním nádržím v ČR [32]. S návštěvností nikdy neměly problémy zejména kempy. Jsou u návštěvníků oblíbené a na jejich nezájem si nemohou stěžovat. Údaje o návštěvnosti se podařilo získat pouze na OÚ Milešov (Tabulka č. 1), který spravuje několik kempů na pravém břehu Orlické vodní nádrže. Poskytnuty však byly údaje pouze za rok 2005.

Tabulka č. 1 - Návštěvnost v kempech v letní sezóně r. 2005

	Trhovky	Bor	Popelíky
Počet příjezdů	10 769	5 524	4 481
Počet přenocovaných hostů	41 700	19 885	18 198

Zdroj: OÚ Milešov

5.2 Ubytovací kapacity

Pojmem ubytovací kapacita se rozumí celkový maximální počet osob, který může být ubytován v daném ubytovacím zařízení nebo oblasti [19].

Na sledovaném úseku vodní nádrže Orlík, kterým je pravý břeh od Žďákovského mostu po Solenice, se nachází mnoho ubytovacích zařízení. Ubytovací kapacita oblasti je rozvrstvena mezi ubytování v hotelech, penzionech, rekreačních zařízeních, kempech a ubytování v soukromí. V této kapitole jsou uvedeny kapacitní údaje u jednotlivých typů a také několik informací o nejznámějších ubytovacích zařízeních v daném úseku nádrže. Seznam ubytovacích zařízení v lokalitě a jejich kapacity byly získány převážně na základě vlastního šetření, neboť potřebné údaje poskytly jen OÚ Milešov a OÚ Klučenice.

Ubytovací kapacita uvedená v tabulkách č. 2 až 4 činí celkem 4934 osob. Ubytovací kapacitu oblasti však značně zvyšují objekty individuální rekreace, kterých je velké množství. Jejich počet se však zjistit nepodařilo. Opět se zde projevila neochota úřadů poskytovat jakékoliv informace. Pouze OÚ Milešov a OÚ Klučenice poskytly údaje o počtu rekreačních chat na svém území. Na území Milešova se nachází 400 a v Klučenicích 200 rekreačních chat.

Hotely a penziony

Hotel Kostínek se nachází přímo u přehradní hráze. Je vybaven jedno až třílůžkovými pokoji s vlastním sociálním zařízením a sprchovým koutem. Kapacita je 52 lůžek. Hotel má vlastní posilovnu, saunu, hernu, restauraci s barem a letní terasu. U hotelu je parkoviště pro 20 osobních vozů.

Hotel U jezera se nachází u obce Klučenice v klidném prostředí, v zalesněném kopcovitém terénu přímo na břehu Orlického jezera. Najdete zde saunu, hřiště, venkovní plavecký bazén, dětský bazén s dětským hřištěm, tenisový kurt, zahradní kavárnu. V hotelu je k dispozici 30 pokojů od dvoulůžkových až po čtyřlůžkové s vlastní koupelnou a sociálním zařízením. [53]

Tabulka č. 2 – Ubytovací kapacity hotelů a penzionů

Název	Obec	Počet osob
Hotel Kaskáda	Solenice	40
Hotel Kostínek	Solenice	52
Hotel Panorama	Podskalí	90
Hotel Radava	Radava	24
Hotel Solenice	Solenice	136
Hotel U jezera	Klučenice	62
Mlýn Kamenice	Kamenice	20
Na Lipníku	Kovářov	10

Zdroj: OÚ Klučenice, vlastní šetření

Kempy

Trhovky jsou výměrou 10,5 ha ze zdejších kempů největší a zároveň jsou jedním z nejvýznamnějších rekreačních středisek u vodní nádrže Orlík. Kemp má základní vybavení. Pitnou vodu, sociální zařízení, dvě velká nákupní střediska, několik restaurací a stánků s rychlým občerstvením. 200 metrů dlouhá pláž má dobrý přístup k vodě. Pobyt u vody navíc zpestřuje tobogán. Dále je zde půjčovna šlapadel a sportovních lodí. [46]

Bor přímo navazuje na areál Trhovky. Je zde především vhodný prostor pro obytné přívěsy. Základní vybavení kempu a pláž s pozvolným přístupem k vodě umožňuje hlavně klidnou rodinnou rekreaci. [28]

Podskalí je kemp pod správou obce Klučenice. Nachází se zde deset chat s celkovou kapacitou 40 osob a 140 stanových jednotek. Pro karavany je vymezena plocha o velikosti 1000 m². V kempu se nachází restaurace, prodejna potravin a drobného zboží, půjčovna lodí, hřiště, tenisové kurty, půjčovna kol. [44]

Popelíky leží na dohled z přehradní hráze. Příjezdová cesta do kempu se nachází několik set metrů po přejezdu hráze ze solenické strany. Kemp má základní vybavení, hřiště, restauraci. [28]

Tabulka č. 3 – Ubytovací kapacity kempů

Kempy	Obec	Počet osob
Trhovky	Milešov	1250
Bor	Milešov	500
Popelíky	Milešov	1000
Podskalí	Klučenice	600
Radava	Kovářov	800

Zdroj: vlastní šetření, OÚ Milešov, OÚ Klučenice

Rekreační zařízení

Areál *Sporthotel Trhovky* je sousedí s kempem Trhovky. Ubytování v areálu celkem pro 150 osob je možné vybírat od dřevěných bungalovů přes zděné apartmány pro náročnější návštěvníky až po ubytování přímo v hotelu. Součástí areálu je veliký sportovní komplex, kde je k dispozici šest kvalitních tenisových kurtů, hřiště pro plážový volejbal, nohejbal, fotbal, streetball, squashový kurt, kriket, sauna, bazén, dráha pro vodní lyžování a pro děti motokára, půjčovna lodí. Pořádají se i vyhlídkové lety. Nachází se zde nově postavená bezbariérová správní budova s možností připojení na internet, sociálním zařízením a občerstvením. [46]

Tabulka č. 4 - Ubytovací kapacity rekreačních zařízení

Rekreační zařízení	Obec	Počet osob
Areál Sportpropag a.s. Praha	Klučenice	50
Areál Sporthotel Trhovky	Milešov	150
Areál Mája	Podskalí	20
Orlík - Loužek	Milešov	130

Zdroj: OÚ Klučenice, vlastní šetření

6. STRUKTURA NÁVŠTĚVNÍKŮ

Struktura návštěvníků byla zjišťována na základě dotazníkového šetření, jehož průběh je již popsán v kapitole 2.2 Metodika tvorby práce. Dotazník, který byl návštěvníkům předkládán, se zaměřuje zejména na zhodnocení pobytu rekreantů u vodní nádrže Orlík. Bylo především zjišťováno, jakým aktivitám se během této dovolené věnovali a které problémy jim znepříjemňovaly pobyt. Dotazník také obsahuje otázky nezbytné pro statistické hodnocení týkající se věku, pohlaví, vzdělání a zaměstnání respondenta.

V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno celkem 100 respondentů, z toho bylo 53 žen a 47 mužů. Z hlediska věku je struktura návštěvníků vodní nádrže Orlík rozmanitá. Počet oslovených respondentů v jednotlivých věkových skupinách je znázorněn Tabulkou č. 5. Průměrný věk dotázaných je 31,87. Nejmladším respondentům bylo 18 let a nejstaršímu bylo 54 let.

Tabulka č. 5 – Věková struktura návštěvníků

Věkové rozmezí	18 - 25	26 - 35	36 - 45	46 a více
Počet žen	21	17	11	4
Počet mužů	14	11	14	8
Celkem	35	28	25	12

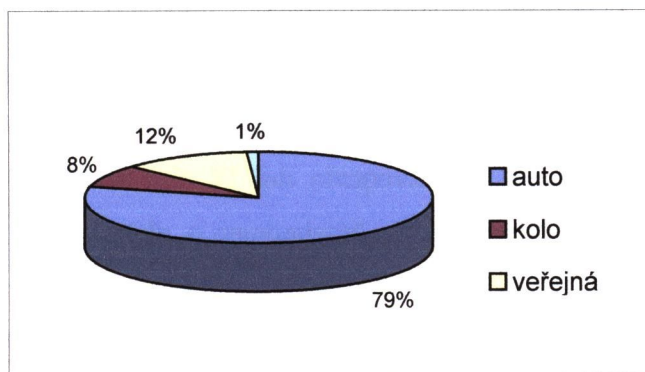
Zdroj: vlastní šetření

Z hlediska dosaženého vzdělání jednoznačně převažovala skupina respondentů se středoškolským vzděláním (63 %). Poměrně méně byli zastoupeni respondenti vyučení (17 %) a s vysokoškolským vzděláním (16 %). Čtyři dotázaní měli základní vzdělání. Téměř polovinu všech dotázaných tvořili zaměstnanci (47). Dále bylo osloveno 24 studentů, 17 živnostníků, 8 podnikatelů a 4 lidé bez zaměstnání.

Doprava

Většina dotázaných návštěvníků přijela do sledované destinace autem (79). 12 lidí použilo veřejnou dopravu a 8 respondentů přijelo na kole. Jeden muž připlul lodí, neboť to byl vedoucí vodáckého oddílu. (Graf č. 4)

Graf č. 4 – Dopravní prostředky

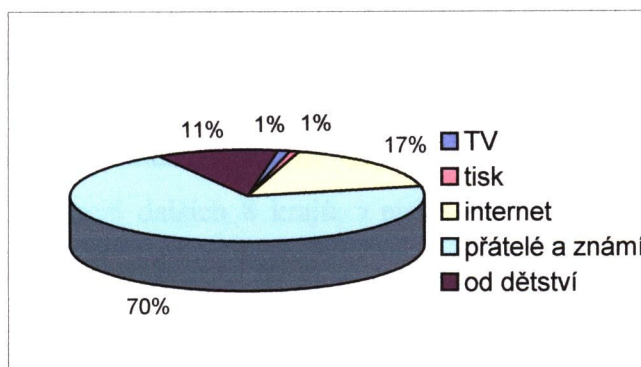

Zdroj: vlastní šetření

Zdroj informací

Dotazovaní také odpovídali na otázku, jak se dozvěděli o možnosti rekreace u vodní nádrže Orlík (Graf č. 5). V sedmdesáti případech byli zdrojem informací motivující respondenty k návštěvě této oblasti přátelé a známí. Druhým nejvýznamnějším zdrojem se stal internet. 11 dotázaných odpovědělo, že tuto oblast navštěvují od dětství.

Graf č. 5 – Zdroj informací

Zdroj: vlastní šetření

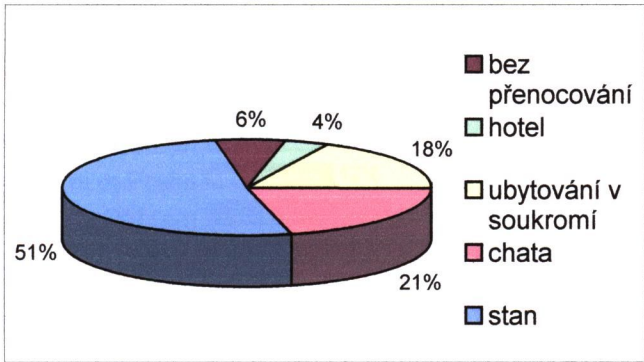
6.1 Doba pobytu

Průměrná doba pobytu všech dotázaných návštěvníků byla 7,7 dní, přičemž nejčastější délkou pobytu byl jeden týden (u 21 respondentů). Ve 33 případech přijeli návštěvníci na 4 až 6 dní. Maximální doba pobytu činila 92 dní. Devět dotázaných zde pobývalo pouze jeden den, kdy v šesti případech byl hlavním účelem jejich cesty odpočinek u vody a ve zbylých 3 případech se jednalo o prohlídku zámku Orlík.

6.2 Ubytování

Z ubytovacích zařízení, které oslovení rekreaanti využívali, jednoznačně převažovaly kempy (Graf č. 6). V kempu pobývalo 72 respondentů, z toho téměř 3/4 měly stan. Z celkového počtu oslovených návštěvníků tedy 51 lidí přespávalo ve stanu, 21 v chatkách, 18 bydlelo v soukromém zařízení a 4 v hotelu, 6 respondentů se zde přes noc nezdrželo.

Graf č. 6 – Struktura návštěvníků podle typu ubytování

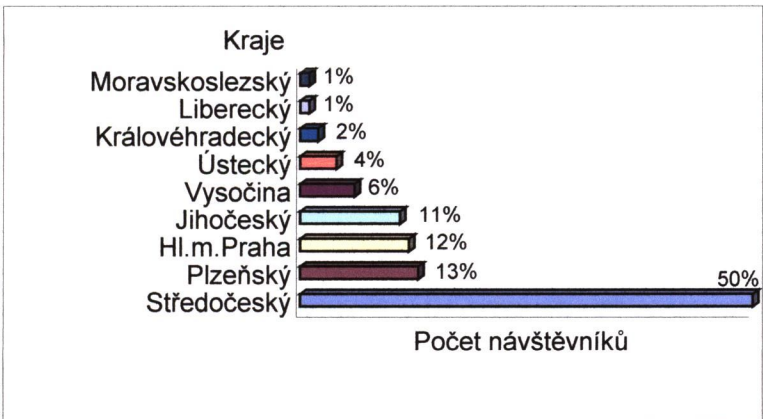

Zdroj: vlastní šetření

6.3 Místo trvalého bydliště

Přesně polovinu všech respondentů tvořili obyvatelé Středočeského kraje. Zbylá část návštěvníků se rozdělila mezi dalších 8 krajů, z nichž se nejvíce zastoupenými staly kraje Plzeňský, Hl.m. Praha a Jihočeský.

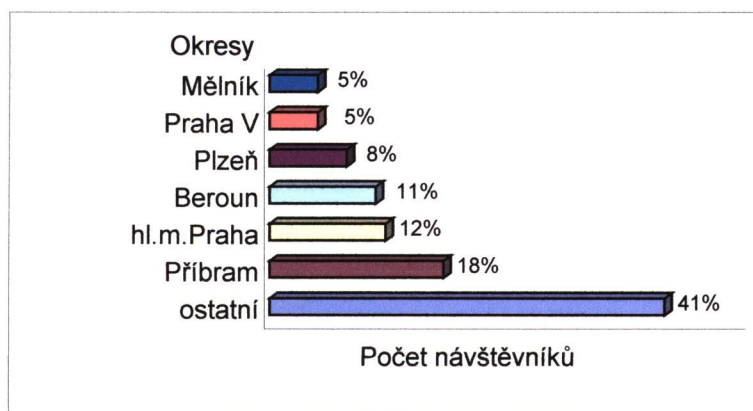
Graf č. 7 - Struktura návštěvníků podle krajů

Zdroj: vlastní šetření

Pokud budeme respondenty dělit podle okresů (Graf č. 8), pak je na prvním místě okres Příbram, z něhož pocházelo 18 ze všech dotázaných. Oslovení návštěvníci pocházeli celkem ze 30 okresů, z nichž kromě Příbrami měly větší zastoupení už jen okresy Hl. m. Praha, Beroun a Plzeň. 5 lidí bydlelo v okrese Praha V a také Mělník, ve zbylých okresech vždy měli místo trvalého bydliště maximálně 3 lidé.

Graf č. 8 - Struktura návštěvníků podle okresů

Zdroj: vlastní šetření

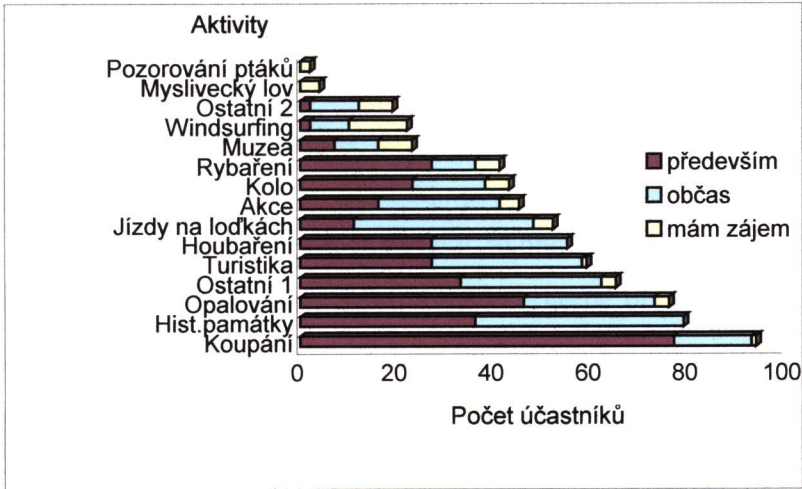
6.4 Druh CR

U většiny dotázaných návštěvníků se jednalo o pobytovou rekreaci, tedy o rekreační cestovní ruch, jehož cílem je především regenerace fyzických a duševních sil člověka [5]. Rekreační CR neznamena jen pasivní odpočinek. Obvykle je spojen s aktivním pohybem v přírodě a uplatněním celé řady sportovních aktivit, zájmů a zálib [16]. To potvrzuje i provedené dotazníkové šetření. Součástí pobytu většiny respondentů bylo především koupání a také různé sportovní aktivity jako tenis, volejbal, nohejbal. Dále pak pěší turistika, houbaření a velmi často se také věnovali návštěvě historických památek v okolí. Někteří dotázaní se také účastnili kulturních a společenských akcí. Pro většinu dotázaných zdejší pobyt znamenal možnost věnovat se zálibám, na které během roku mají málo času a také příležitost odpočinout si od každodenního stereotypu. Téměř všichni oslovení respondenti trávili svou dovolenou s přáteli nebo s rodinou. S přáteli zde pobývalo 52 dotázaných. Pouze 3 lidé z celkového počtu respondentů zde byli sami.

6.5 Rekreační aktivity

Tato rekreační oblast nabízí bohaté možnosti využití volného času. Je vhodná především pro provozování vodních sportů, ale i celé řady dalších sportovních aktivit. Zalesněné oblasti obklopující toto jezero nabízejí také možnosti houbaření a pěší turistiky. Vodní plocha je také vhodná k rybaření, projížďce na loďkách nebo windsurfingu. Během své dovolené se oslovení návštěvníci věnovali nejrozličnějším aktivitám. V rámci dotazníkového šetření bylo zjišťováno, jaké aktivity jsou mezi nimi nejoblíbenější a zároveň jak často je během svého pobytu u vodní nádrže Orlík provozovali (Graf č. 9).

Graf č. 9 – Nejoblíbenější aktivity

Zdroj: vlastní šetření

Ze všech aktivit, kterým se dotázaní respondenti věnovali, jednoznačně převažovalo koupání. Koupání a odpočinek u vody byly hlavním cílem většiny dotázaných. 93 respondentů odpovědělo, že se koupání věnují, z toho se 83 % této aktivitě věnovalo především a 17 % občas. S koupáním samozřejmě souvisí opalování, jemuž se z celkového počtu dotázaných věnovalo 73 lidí.

Druhou nejčastější aktivitou oslovených respondentů byly návštěvy historických zajímavostí v okolí (Tabulka č. 6). Pouze 14 % dotázaných nenavštívilo žádná místa v okolí. Všichni ostatní během své dovolené navštívili alespoň jedno místo či památku. V naprosté většině se jednalo o zámek Orlík nebo hrad Zvíkov. Tyto dvě historické stavby byly mezi respondenty jmenovány s velkou převahou. V sedmdesáti případech si dotázaní turisté v rámci svého pobytu nenechali ujít zámek Orlík a 47 lidí ze všech oslovených navštívilo hrad Zvíkov. Ostatní místa už nebyla tolik oblíbená. Je to zřejmě způsobeno dostupností těchto

historických památek, jejichž návštěvu lze spojit s atraktivní plavbou lodí. Ostatní místa jsou vzdálenější a většina respondentů chce svou dovolenou věnovat především odpočinku u vody.

Tabulka č. 6 – Nejnavštěvovanější místa v okolí

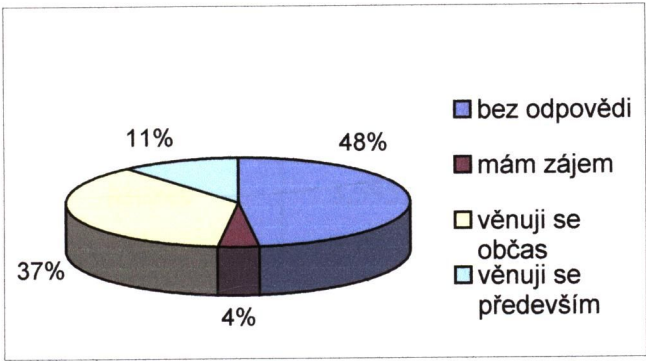
Název místa	počet žen	počet mužů	celkem
zámek Orlík	41	29	70
hrad Zvíkov	25	22	47
Písek	5	6	11
Příbram	7	3	10
Březnice	6	3	9
přehradní hráz	5	3	8

Zdroj: vlastní šetření

Většina dotázaných návštěvníků trávila svou dovolenou alespoň z části sportovně. Nejčastěji se věnovali takovým sportům jako je fotbal, nohejbal, volejbal a tenis. Tyto sportovní aktivity jsou v Grafu č. 9 zahrnuty pod položkou Ostatní 1. 33 dotázaných odpovědělo, že během svého pobytu sportují často a 29 občas.

Turistika a houbaření byly mezi respondenty také poměrně oblíbenými aktivitami. 58 lidí ze všech oslovených rekreatantů provozovalo pěší turistiku a 55 lidí se věnovalo houbaření a sběru lesních plodů. Hladina vodní nádrže je jako stvořená pro projížďky na loďkách. Této aktivitě se věnovalo 48 dotázaných, z toho však pouze 11 respondentů často (Graf č. 10).

Graf č. 10 – Jízda na loďkách

Zdroj: vlastní šetření

Z dalších aktivit, kterým se oslovení návštěvníci během své dovolené věnovali (Graf č. 9), lze jmenovat návštěvy kulturních a společenských akcí, jízdu na kole a rybaření. 41 lidí ze všech dotázaných navštěvovalo nějaké kulturní akce, na kole v rámci svého pobytu jezdilo 38 respondentů a rybaření se věnovalo 36 lidí. Ostatní aktivity jsou z hlediska účasti oslovených

respondentů zanedbatelné. Návštěvě muzeí se věnovalo pouze 16 dotázaných, windsurfing provozovalo 10 lidí, z toho pouze dva často. Položka Ostatní 2 zahrnuje především potápění a jízdu na vodním skútru, jimž se věnovalo 12 dotázaných, přičemž pouze dva lidé odpověděli, že tyto aktivity provozují během svého pobytu především.

Rozdíly v jednotlivých aktivitách z hlediska pohlaví

Pomocí χ^2 testu byl u jednotlivých aktivit zjišťován rozdíl v odpovědích mužů a žen. Výsledky χ^2 testu jsou znázorněny v Tabulce č. 7. Hladiny významnosti (p) na úrovních 0,001 a 0,01, pro které lze předpokládat, že se odpovědi z hlediska pohlaví liší, vyšly pouze u opalování a rybaření. U všech zbylých aktivit byla hladina významnosti větší než 0,05. To znamená, že u těchto aktivit významný rozdíl mezi muži a ženami není.

Tabulka č. 7 – Výsledky χ^2 testu

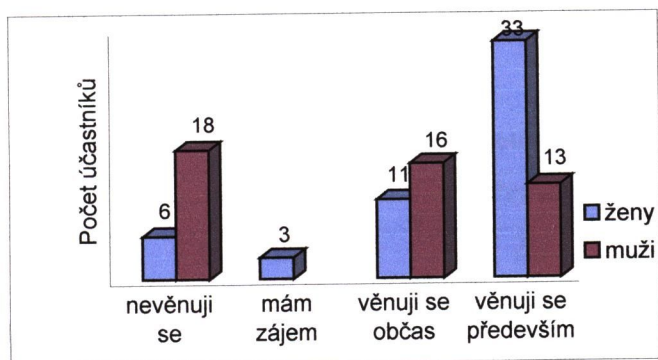
Aktivity	Chi-square	p
Opalování	18,3276	0,00038
Koupání	5,1466	0,16138
Rybaření	12,1407	0,00692
Windsurfing	5,3644	0,14698
Jízdy na loďkách	5,4080	0,14425
Turistika	5,6620	0,12927
Jízda na kole	1,7142	0,63378
Pozorování ptáků	1,8098	0,17854
Myslivecký lov	3,6950	0,05458
Hist. památky	4,3170	0,11550
Muzea	3,5952	0,30863
Akce	2,6276	0,45267
Houbaření	0,7336	0,69293
Ostatní 1	1,7561	0,62453
Ostatní 2	6,5617	0,08727

Zdroj: vlastní šetření

Zatímco rybaření je převážně koníčkem mužů, opalování je typicky ženská aktivita. Nelze říci, že by se neopalovali vůbec žádní muži, ale v porovnání s ženami se jejich odpovědi výrazně liší. 33 dotázaných žen odpovědělo, že se během své dovolené věnují především

opalování (Graf č. 11). Stejná odpověď však byla zaznamenána pouze u 13 mužů. Naopak 18 oslovených mužů se opalování nevěnovalo vůbec, zatímco žen odpovědělo stejně pouze šest.

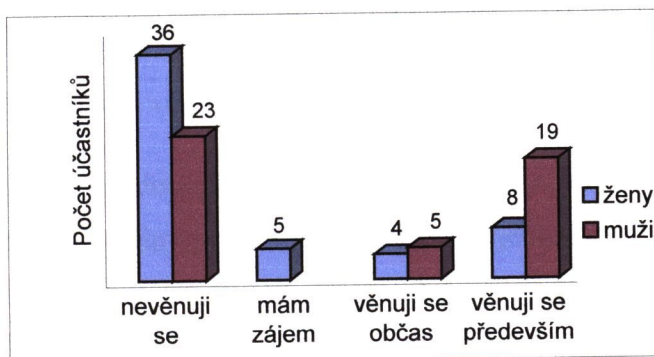
Graf č. 11 – Rozdíl z hlediska pohlaví v aktivitě opalování

Zdroj: vlastní šetření

Z celkového počtu oslovených návštěvníků se během své dovolené rybaření věnovalo pouze 36 lidí (Graf č. 12). Proto rozdíl v odpovědích mužů a žen možná není tak zřejmý, jako tomu bylo u opalování, ale jejich odpovědi se také významně liší. 19 dotázaných mužů odpovědělo, že se věnují především rybaření. Stejně však odpovědělo pouze 8 žen. Pět žen by o rybaření mělo zájem a 36 oslovených žen se rybaření nevěnuje vůbec.

Graf č. 12 - Rozdíl z hlediska pohlaví v aktivitě rybaření

Zdroj: vlastní šetření

6.6 Konflikty

Rekreace u vody je spojena s řadou problémů, které mohou rekreantům znepříjemnit dovolenou. Oslovení návštěvníci se vyjadřovali k problémům v následující tabulce, přičemž každý potenciální problém mohli zařadit do kategorií: není problém, mírný problém, zásadní problém a nedokážu rozhodnout. U každé položky byl následně spočítán průměr odpovědí, který na škále 1 – 4 vyjadřuje relativní význam problému. Čím je průměr odpovědí vyšší, tím

je problém závažnější. Jako největší problém se z tohoto hlediska projevila cena služeb, jejíž průměr odpovědí je 2,18. Vzhledem k tomu, že hodnota 3 představuje mírný problém, není tato hodnota závažně vysoká. Hodnota větší než 2 vyšla ještě u položek kvalita vody, vandalismus, přeplnění lidmi a kvalita služeb. Naopak nejméně závažným problémem se stal hluk z cesty a nedostatek přírodních zákoutí.

Tabulka č. 8 – Relativní významy problémů

Problém	Průměr
Cena služeb	2,18
Kvalita vody	2,16
Vandalismus	2,04
Přeplnění lidmi	2,04
Kvalita služeb	2,04
Pocit bezpečí	1,84
Výskyt komárů	1,55
Nedostatek místa ke koupání	1,54
Nedost.intimita prostředí	1,51
Parkování	1,46
Hluk z cesty	1,38
Nedostatek přírod.zákoutí	1,37

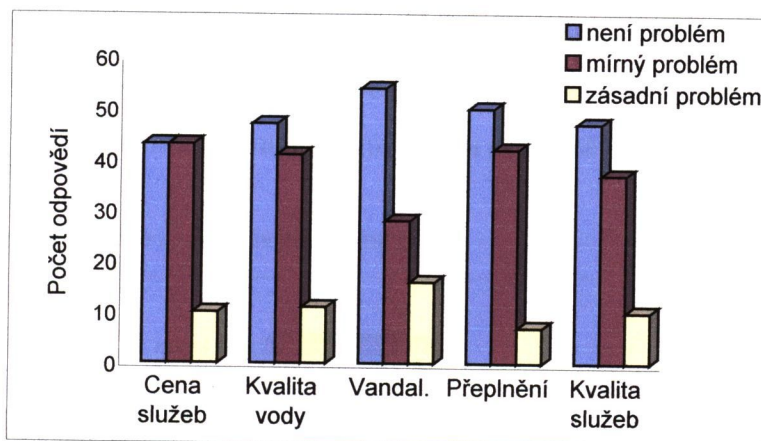
Zdroj: vlastní šetření

Na všechny problémy měli dotázaní turisté rozdílné názory. Skutečnost, která pro někoho nebyla žádným problémem, se jiným jevila jako velká nepříjemnost. Pět problémů s největším relativním významem a zároveň četnost odpovědí v jednotlivých kategoriích znázorňuje Graf č. 13.

Cenu služeb 43 dotázaných návštěvníků jako problém nevnímalo. Stejný počet respondentů ji však označil za mírný problém. Zásadním problémem byla pouze pro 10 lidí z celkového počtu dotázaných. Přestože se kvalita vody stala položkou s druhým největším relativním významem, 47 respondentů odpovědělo, že ji za problém nepovažují. 41 dotázaných ji hodnotilo jako mírný a pouze 11 respondentů jako zásadní problém. Vandalismus pro většinu oslovených návštěvníků (54) problémem nebyl. 28 lidí ho hodnotilo jako mírný problém a pro 16 dotázaných představoval vandalismus problém zásadní. Přeplnění lidmi přesně polovina dotázaných (50) za problém neoznačila. 43 respondentů ho

však vnímalo jako mírný problém a 7 návštěvníků jako problém zásadní. Kvalita služeb žádný problém nepředstavovala pro 47 lidí z celkového počtu oslovených respondentů. 37 lidí ji vnímalo jako mírný problém. Problémem zásadním byla pouze pro 10 respondentů.

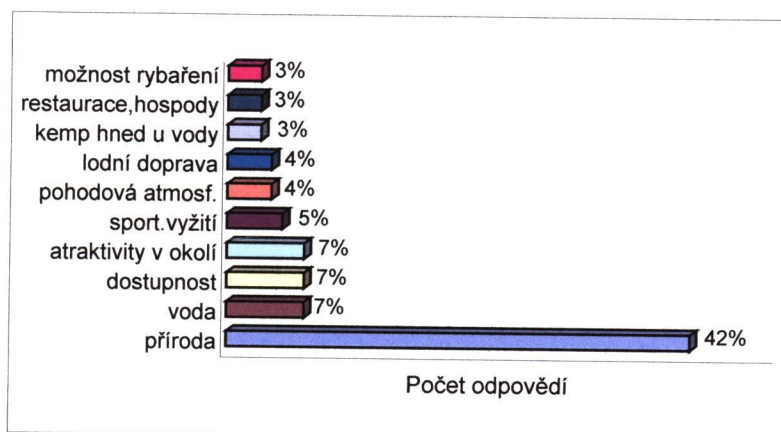
Graf č. 13 – Problémy největšího významu

Zdroj: vlastní šetření

V rámci dotazníku respondenti také odpovídali na otázky, co se jim v této rekreační oblasti líbí a naopak, co se jim zde nelíbí. Tyto dvě otevřené otázky byly umístěny v závěru dotazníku a byly zařazeny zejména proto, aby se návštěvníci mohli svobodně vyjádřit a zmínit například problémy, které předcházející tabulka č. 8 nezahrnovala. Jednotlivé odpovědi byly na základě podobnosti významu seskupeny do několika kategorií. Odpovědi na obě otázky jsou následně graficky znázorněny.

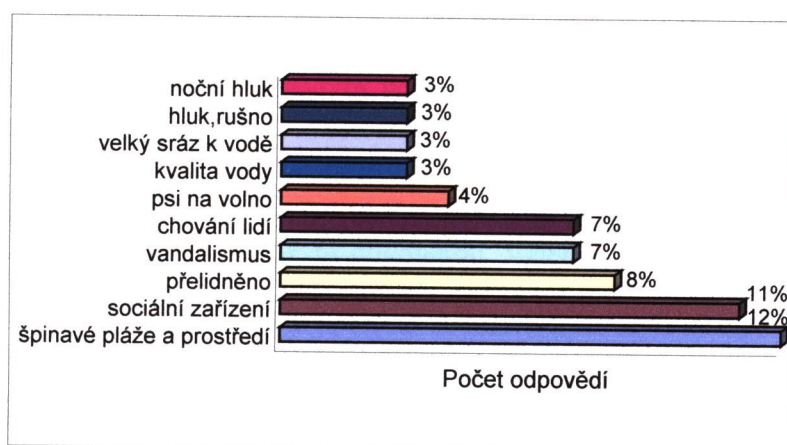
Graf č. 14 – Co se zde návštěvníkům líbí

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 14 vyjadřuje odpovědi návštěvníků na otázku, co se jim zde líbí. Jednoznačně nejčastěji respondenti odpovídali: příroda, krajina, přírodní zákoutí a prostředí. Všechny tyto odpovědi jsou zahrnuty pod položkou příroda, kterou jmenovalo 42 % z celkového počtu dotázaných. Žádná z dalších zmiňovaných skutečností počtem odpovědí nijak zásadně nevyčnívala. Kategorie voda, dostupnost a atraktivita v okolí zmínilo shodně 7 % respondentů a 5 % oslovených turistů si chválilo široké možnosti sportovního vyžití. Z dalších skutečností, které se zde návštěvníkům líbily, lze jmenovat klid a pohodovou atmosféru, lodní dopravu, možnost rybaření, restaurační zařízení, kulturní akce a poměrně nízké cenové relace.

Graf č. 15 – Co se zde návštěvníkům nelíbí

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 15 znázorňuje odpovědi na otázku, co se zde návštěvníkům nelíbí. Jednotlivé kategorie odpovědí zde byly zastoupeny rovnoměrněji než tomu bylo u předchozí otázky. 12 % dotázaných si stěžovalo na znečištěné pláže a prostředí. Téměř stejnému počtu respondentů se nelíbilo sociální zařízení. 8 % oslovených návštěvníků zmínilo přeplnění lidmi a 7 % jmenovalo vandalismus a chování lidí. Zde si stěžovali zejména na chování lidí na pláži, na nepříjemné, hlučné lidi a sousedy s hlasitou hudbou apod. Z dalších zmíněných problémů lze jmenovat pobíhání psů na volno, psí výkaly, kvalitu vody, velký sráz k vodě, hluk a počasí. 22 % dotázaných návštěvníků na tuto otázku vůbec neodpovědělo, neboť byli podle vlastních slov se vším spokojeni.

6.7 Shrnutí struktury návštěvníků

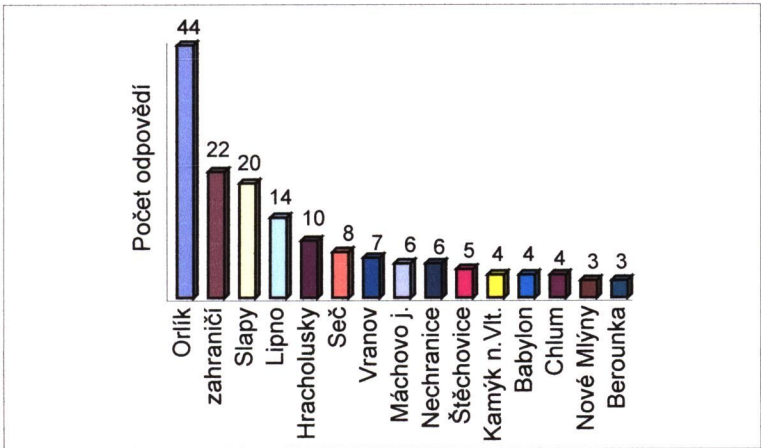
V rámci dotazníkového šetření, které probíhalo v létě roku 2005 u vodní nádrže Orlík bylo náhodně osloveno celkem 100 respondentů ve věku od 18 do 54 let. Nejvíce dotazovaných bylo ve věku 18 – 25 let se středoškolským vzděláním. Téměř polovinu všech dotázaných tvořili zaměstnanci (47). Polovina oslovených návštěvníků pocházela ze Středočeského kraje, z toho 36 % bydlelo v okrese Příbram.

Dotázaní turisté přijeli do oblasti většinou s přáteli nebo s rodinou a převážně autem. Zdrojem informací motivující respondenty k návštěvě této lokality byli v 70 % přátelé a známí. Tři čtvrtiny dotázaných byly ubytovány v kempu. Průměrná délka pobytu byla 7,7 dní, přičemž nejčastěji zde oslovení rekreaanti pobývali jeden týden. Devět dotázaných se zde zdrželo pouze jeden den, přičemž hlavním účelem jejich cesty byl odpočinek u vody nebo návštěva zámku Orlík.

Z celkového počtu dotázaných návštěvníků bylo šest lidí místních. Ze zbylých 94 respondentů zde 28 % trávilo svou první dovolenou. Všichni ostatní v této rekreační oblasti na dovolené již byli. Většina z nich jezdí na Orlík opakovaně a pravidelně. 23 % respondentů zde trávilo svou druhou dovolenou a 49 % třetí a více.

Naprostá většina dotázaných (89 %) trávila v posledních pěti letech dovolenou u vody. Mezi nejčastěji jmenované lokality, kde respondenti byli na dovolené (Graf č. 16), patří vodní nádrž Orlík, Slapy, Lipno, Hracholusky, Seč. Za ideální pro dovolenou u vody považovali oslovení návštěvníci nejčastěji tyto oblasti: vodní nádrž Orlík (81 odpovědí), Slapy (36), Lipno (32), Máchovo jezero (20) a Hracholusky (15).

Graf č. 16 – Nejnavštěvovanější lokality

Zdroj: vlastní šetření

Během své dovolené se návštěvníci oblasti většinou snažili odpočinout si a volný čas využít pro své zájmy a koníčky. Především se věnovali koupání, opalování a různým sportovním aktivitám jako je tenis, volejbal, nohejbal. Pokud jde o návštěvu památek v okolí, většinou respondenti navštěvovali zámek Orlík a hrad Zvíkov. Svoji dovolenou nechtěli trávit cestováním po okolí a preferovali odpočinek u vody.

Největšími problémy se pro oslovené návštěvníky stala cena služeb a kvalita vody. Cenu služeb jako problém označilo celkem 53 % a kvalitu vody 52 % dotázaných. 49 % respondentů vnímalo jako problém přeplnění lidmi a 47 % kvalitu služeb. 45% lidí považovalo za problém vandalismus. Zde si především stěžovali na sociální zařízení. Další skutečností, která dotázaným kazila požitek z dovolené, byly především špinavé pláže a špinavé prostředí, což souvisí s vandalismem.

Naopak za nejméně závažné problémy byly označeny nedostatek přírodních zákoutí, hluk z cesty, nedostatek míst k parkování a veřejných míst ke koupání a nedostatečná intimita prostředí. Tato oblast je oblíbená a atraktivní převážně pro krásnou přírodu. Osloveným respondentům se zde líbila nejčastěji, chválilo si ji 42 % dotázaných.

7. ANALÝZA ZJIŠTĚNÉHO STAVU A POTENCIÁLU OBLASTI

Oblast má významný přírodní potenciál a stává se cílem řady turistů především pro svou zachovalou a turisticky atraktivní venkovskou přírodu. Vyznačuje se poměrně čistým ovzduším a klidným a nerušeným prostředím. Přehradní jezero obklopují zalesněné oblasti, které poskytují možnosti pěší turistiky a houbaření. Vodní nádrž nabízí vhodné podmínky k návštěvám a vodní rekreaci. Mnohé břehy jsou však nepřístupné, neboť vodu často lemují strmé skály. Jezero tvoří četné daleko zaříznuté zátoky a zálivy. Mnoho návštěvníků využívá jízdu na loďkách, která jim umožní návštěvu těchto atraktivních míst. Oblast nabízí také bohaté možnosti sportovního vyžití.

Značný počet kulturně historických památek zvyšuje atraktivitu oblasti. Kromě četných hradů a zámků jsou zde zachovány památky lidové architektury, folklór. Mezi oslovenými návštěvníky byly však ze všech atraktivních míst a památek v okolí v největší oblibě zámek Orlík a hrad Zvíkov. Ostatním místům respondenti pozornost nevěnovali, svoji dovolenou trávili především odpočinkem u vody. Přesto je však kulturně historický potenciál oblasti velice významný, neboť heterogenost přírodního a kulturního potenciálu umožňuje tvorbu rozmanitých a navzájem se doplňujících nabídek, mezi něž patří aktivní pohyb, odpočinek, kulturní a přírodní poznávání.

Oblast má výhodnou geografickou polohu mezi Prahou a jižními Čechy. Pro silniční automobilovou dopravu je dopravní dostupnost oblasti dobrá, i když hlavní přístupová silnice z Prahy do Strakonic bývá v dopravních špičkách přetížená. Síť silnic druhé a třetí třídy je hustá. Chybí však přímé vlakové spojení do blízkosti vodní nádrže a hlavních památkových objektů, nedostačující je provázanost a koordinovanost železniční a autobusové dopravy. Lokální autobusové spoje jsou přizpůsobeny pouze cestování do zaměstnání a škol a nevyhovují potřebám individuální turistiky. To se potvrdilo i u oslovených respondentů, kdy 79 % z nich přijelo do sledované destinace autem.

Problémem této rekreační oblasti je vysoká sezónnost cestovního ruchu. V období letní turistické sezóny se projevuje přetíženost lokality. Vodní nádrž Orlík se stává cílem velkého počtu rekreantů a polovina oslovených respondentů si stěžovala právě na přeplnění lidmi. Kempy podle slov svých provozovatelů musí návštěvníky v létě mnohdy i odmítat pro nedostatečnou kapacitu. Mnoho karavanů zde však zůstává i mimo hlavní sezónu a výjimkou nejsou ani návštěvníci, kteří zde vítají příchod nového roku.

S návštěvností kempů obce nikdy neměly problémy. Ceny za ubytování a služby byly vždy pro rekreanty přijatelné, proto, jak už bylo zmíněno, byli pro nedostatek místa mnohdy i odmítáni. Přesto cenu služeb za problém označilo 53 % respondentů.

Především na konci léta se ekologická situace oblasti stává velkým problémem. Dochází ke znečištění vody sinicemi a to odrazuje mnoho návštěvníků zejména od dlouhodobého pobytu. Kvalita vody představovala problém pro 52 % oslovených návštěvníků. V letní sezóně r. 2005 však tato situace byla o poznání lepší než v jiných letech, neboť toto léto bylo poněkud chladnější. Závažným problémem je eutrofizace vodní nádrže, která ohrožuje její využití pro cestovní ruch.

Okolí vodní nádrže Orlík je často velmi znečištěné a poničené. Vandalismus je velkým problémem. Respondenti si stěžovali na chování lidí k přírodě. Nepříjemnou skutečností jsou zejména špinavé pláže. Na březích Orlického jezera je pohozeno neskutečné množství odpadků a někdy se vyskytují i ve vodě mezi koupajícími se turisty.

Kvalita služeb je dalším problémem. V kempech se nacházejí většinou staré budovy, sociální zařízení a nepříliš půvabně vyhlížející stánky s občerstvením. V oblasti je také nedostačující rozsah a úroveň služeb pro turisty, problémem je především nedostatek snadno dostupných informací o turistických službách a atraktivitách oblasti.

8. NÁVRHY OPATŘENÍ

Rekreační využívání vodní nádrže Orlík přináší řadu problémů. Možnost jejich řešení skýtá spolupráce obcí v rámci mikroregionů. Sdružení obcí Sedlčanska nechalo zpracovat Program rozvoje rekreačního území v Povltaví [28]. Do tohoto programu jsou zahrnuty i kempy na pravé straně vodní nádrže Orlík - Podskalí, Popelíky, Bor a Trhovky. Jedná se o koncepci rozvoje těchto rekreačních oblastí. Tento program spočívá v další dostavbě, modernizaci a rozšíření služeb. Záměr je velice rozsáhlý a finančně i časově náročný. Cílem programu je přebudovat kempy na výrazně vyšší kvalitativní úroveň a vytvořit podmínky pro dlouhodobější pobyt návštěvníků.

Jelikož jsou kempy většinou vybaveny starými budovami a sociálním zařízením a terén je neudržovaný a neupravený, jsou v programu rozvoje navrženy konkrétní náměty na zvýšení úrovně kempování, ubytování a poskytovaných služeb. Jedná se především o sociální zařízení, přírodní prostředí, komunikační napojení, stravovací, prodejní a zásobovací možnosti, recepční a informační služby, sportovní a rekreační zařízení.

Pro zlepšení dopravní dostupnosti oblasti by bylo vhodné zvýšit frekvenci dálkových autobusových spojů nebo alespoň zlepšit návaznost autobusových linek na vlakové spoje v zastávkách Čimelice a Milevsko.

I přes výrazné zlepšení v čištění odpadních vod stále existuje potřeba snižovat znečištění vod a zvyšovat stupeň odkanalizování, protože v nádrži dochází v letní sezóně ke značné eutrofizaci vody způsobené vypouštěním odpadních vod přímo do nádrže. Navíc znečištění vody sinicemi znepříjemňuje pobyt rekreantům především na konci léta a odrazuje je od dlouhodobějšího pobytu. Možné řešení této situace je obtížné a souvisí se zlepšením čistoty vod v celých jihozápadních Čechách.

Informovanost návštěvníků je zcela nedostatečná. Proto by bylo třeba do budoucna počítat s dalším rozšiřováním sítě informačních středisek včetně nezbytného zvyšování kvality jejich personálního obsazení a úrovně vybavení. Informační střediska nejsou provázána do společného informačního systému. Pro zlepšení komunikace mezi IS a informovanosti návštěvníků je nutné vybudovat jednotný regionální informační systém a zajistit jeho provázanost na republikové informační systémy v cestovním ruchu.

Řešením přetíženosti lokality v letní sezóně by mohla být tvorba nových produktů, které by lákaly návštěvníky na jiná turisticky rovněž atraktivní místa, případně rozptýlení návštěvníků využitím potenciálu jiných aktivit. Oblast Orlické přehrady a její okolí má ideální podmínky pro vznik agroturistiky a hippoturistiky. Pěstování zemědělských plodin a

chov dobytka má zde historickou tradici. Je zde také poměrně hojná nabídka vyjížděk na koni, výuky jízdy na koni či hippoterapie. Zatím jsou však tyto formy turistiky v dané oblasti pouze v počátcích svého rozvoje.

Rekreační rozvoj oblasti by také mohl zlepšit Projekt rozšíření nabídky veřejně přístupných kulturních akcí a památkových objektů [23]. Má zajistit společenskou a kulturní atraktivitu oblasti nejen pro místní občany, ale i pro návštěvníky a turisty. Zvláště vítanou příležitostí zde mohou být akce pořádané během letní sezóny pod širým nebem v areálech památkových objektů a v obcích, např. hudební festivaly, historické hry a trhy, divadelní představení, výstavy apod.

Oblast Orlické přehrady vytváří vhodné podmínky pro rekreaci, proto by se jednotlivé subjekty v oblasti působící v ČR měly snažit o rozvoj rekreačního potenciálu této oblasti a dostatečně vzájemně spolupracovat. Je nutné vylepšit turistickou infrastrukturu, rozšířit a zkvalitnit nabídku služeb a zajistit dostatečnou informovanost.

9. ZÁVĚR

Oblast Orlické přehrady je součástí středního Povltaví, které patří k nejvyhledávanějším rekreačním oblastem v České republice. Je to území s rozsáhlými zalesněnými oblastmi, které se prolínají s vodní plochou Orlické přehradní nádrže a tvoří tak překrásný ráz této oblasti.

Cílem práce bylo vypracování profilu vodní nádrže Orlík a provedení analýz na straně nabídky i poptávky. Oblast Orlické přehrady vytváří vhodné podmínky k návštěvám a rekreaci. Disponuje značným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Ten je představován především vodní plochou vhodnou ke koupání a dalším rekreačním aktivitám a značným počtem kulturně historických památek. Výstavba Orlické přehrady také vyvolala stavbu několika unikátních mostních konstrukcí, které patří mezi významné technické památky. V letní sezóně funguje pravidelná lodní doprava od přístaviště u hráze k zámku Orlík, hradu Zvíkov a dále až do Týna nad Vltavou. Orlík je významnou rekreační oblastí a patří k nejnavštěvovanějším vodním nádržím v ČR. Na jejích březích se nachází mnoho rekreačních středisek a kempů. Mezi nejvýznamnější patří Trhovky, Popelíky, Bor a Radava.

Kromě rekreačního využití má vodní nádrž Orlík i jiné funkce. Základní význam tohoto vodního díla spočívá ve výrobě elektrické energie. Dále plní funkci ochrany před povodněmi, vytváří zásoby vody pro závlahy zemědělské půdy a reguluje průtoky Vltavy.

Údaje potřebné pro analýzu poptávky a zjištění struktury návštěvníků byly získány na základě dotazníkového šetření. Oblast vodní nádrže Orlík se stává cílem mnoha turistů především pro svou zachovalou a turisticky atraktivní venkovskou přírodu. Během pobytu se návštěvníci věnují celé řadě rekreačních aktivit. Podle provedeného dotazníkového šetření je nejoblíbenější koupání, opalování, různé sportovní aktivity, houbaření, pěší turistika, rybaření a jízdy na loďkách. Zásadní vliv na turistické využití oblasti mají také zámek Orlík a hrad Zvíkov, které jsou cílem většiny návštěvníků dané oblasti.

Rekreační využívání vodní nádrže přináší široké spektrum problémových okruhů. Jedná se zejména o vliv rekreačních aktivit na životní prostředí. Problémem je vysoký tlak návštěvníků přesahující míru únosnosti prostředí, projevuje se přetíženost lokality, je znečišťováno prostředí a velkým problémem se stává vandalismus. Výrazný je také sezónní chod návštěvnosti, což má vliv na ekonomiku lokality.

Je nutné vylepšit turistickou infrastrukturu, rozšířit a zkvalitnit nabídku služeb a zajistit dostatečnou informovanost. Opatřením optimalizujících využití sledovaného rekreačního prostoru by také mohla být tvorba nových produktů, případně rozptýlení návštěvníků využitím potenciálu jiných atraktivit v oblasti.

10. SUMMARY

The Orlík dam lies on the border between middle and southern Bohemia and holds back the largest amount of water in the Czech Republic. On the Vltava river, it is the biggest, highest and largest dam out of other Vltava's dams. Its main purpose is to produce electrical power. Moreover, it functions as a flood protection and as a reserve of water for farmland irrigation. Also, it regulates the flow of water in the Vltava river.

There is a considerable potential for the development of tourism in the Orlík dam's area. The potential can be found especially in the water area which is suitable for swimming and for other recreational activities. Furthermore, there is a large number of cultural and historical monuments. The Orlík dam is a significant holiday area, which is one of the most frequented in the Czech Republic. There are many camps and resorts on its sides, the most renowned are Trhový Štěpánov, Popelín, Bor and Radava.

In order to get the data needed for the demand and tourist-characteristics analysis, a poll was conducted. As the poll showed, the most popular activities are swimming, sunbathing, mushroom picking, hiking, fishing, boat sailing and various sports activities. The Orlík chateau and the Zvíkov castle are the most visited sights in the region and are therefore of major significance for the tourism in the region.

Furthermore, the poll revealed that the prices and quality of the leisure-related services, water quality, overcrowding and vandalism have become the biggest problems for the visitors of the region. Also, tourism in this recreational area is highly seasonal. Consequently, there are too many people in the summer season. Moreover, there is a limited range of services for tourists, which are not usually of high quality. Particularly, there is a lack of easily accessible information about leisure-related services and attractive sights in the area.

Therefore new measures such as designing new products or making the tourists visit other sights and attractive places of the region might optimize utilization of the recreational resort. It is also necessary to improve touristic infrastructure, extend and improve the offer of services and provide the tourists with sufficient information.

11. POUŽITÉ ZDROJE

Seznam literatury

1. BÍLEK J. (2000): *Milevsko a okolí od A do Ž*. Milevsko.
2. ČÁKA J. (2002): *Zmizelá Vltava*. Paseka, Praha.
3. ČERTÍK M. (2001): *Cestovní ruch – vývoj organizace a řízení*. Praha.
4. DOLEŽAL D. (1997): *Příbram a okolí*. Knihkupectví – Galerie – Antikvariát Olšanská & Hypšler, Příbram
5. HESKOVÁ M. (1997): *Cestovní ruch*. Fakulta managementu Jihočeské univerzity v Jindřichově Hradci.
6. HORNER S. & SWARBROOKE (2003): *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Grada, Praha.
7. HRALA V. (2001): *Geografie cestovního ruchu*. Idea Servis, Praha.
8. KALÁL J. (2002): *Město Milevsko*. Milevský kraj o. p. s., Milevsko.
9. KARTOGRAFIE PRAHA A.S. (2003): *Jihočeský Kraj – Průvodce po ČR*. Kartografie Praha a.s., Praha.
10. KARTOGRAFIE PRAHA A.S. (1998): *Velký autoatlas – Česká republika, Slovenská republika*. Kartografie Praha a.s., Praha.
11. KIRÁLOVÁ A. (2003): *Marketing destinace cestovního ruchu*. Ekopress, Praha.
12. KOPAČKA L., ŠÍP J., ŠTĚPÁNEK V. (2001): *Geografie cestovního ruchu*. Univerzita Karlova v Praze, Praha.
13. LOMIČ V. (1983): *Okolí Prahy*. Olympia, Praha.
14. MALÁ V. (1999): *Cestovní ruch – vybrané kapitoly*. VŠE, Praha.
15. MALÁ V. (2002): *Základy cestovního ruchu*. VŠE, Praha.
16. MOKOŠÍN V. (1966): *Průvodce po Orlickém přehradním jezeře*. České Budějovice.
17. NOVOTNÁ D. (2004): *Technické památky v Čechách, na Moravě, ve Slezsku*. Olympia, Praha.
18. OLYMPIA (1984): *Střední Povltaví*. Olympia, Praha.
19. ORIEŠKA J. (1999): *Technika služeb*. Idea Servis, Praha.
20. PÁSKOVÁ M., ZELENKA J. (2002): *Cestovní ruch – výkladový slovník*. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha.
21. PODHORSKÝ M. (2003): *Jihočeský kraj*. Ferytag & Berndt, Praha.
22. PŘIKRYL F. (1962): *Vodní dílo Orlík*. Sportovní a turistické nakladatelství, Praha.

Ostatní zdroje

23. Informační centrum Milevsko
24. Informační centrum Písek
25. Informační středisko Sedlčany
26. OÚ Klučenice
27. OÚ Kovářov
28. OÚ Milešov
29. Povodí Vltavy s.p.
30. *Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji*. Institut rozvoje podnikání, s.r.o. & Enterprise plc, Praha, 2003.
31. *Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje*. RRA Střední Čechy, Praha, 2002.
32. *Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji*. RERA a.s., České Budějovice, 2002.

Internet

33. www.jiznicechy.org/cz, 22.1.2006
34. www.milevsko-mesto.cz, 16.2.2006
35. www.sdruzeni-milevsko.cz, 8.2.2006
36. www.municipal.cz/vltavaotava, 16.12.2005
37. www.severnipisecko.cz, 28.11.2005
38. www.icpisek.cz, 9.12.2005
39. www.sedlcansko.cz, 2.3.2006
40. www.sedlcanskemnakole.cz, 2.3.2006
41. mesta.obce.cz, 28.11. 2005
42. www.schwarzenberg.cz/orlik, 15.3.2006
43. webpark.cz/orlik, 14.3.2006
44. podskali.webpark.cz, 14.3.2006
45. www.jizdnirady.cz, 5.3.2006
46. www.trhovky.cz, 14.3.2006
47. www.pisecko.cz/lode, 25.2.2006
48. www.lodnidopravaquarter.cz, 25.2.2006
49. www.czso.cz, 15.2.2006

- 50. www.kr-stredocesky.cz, 15.12.2005
- 51. www.kovarov.cz, 23.2.2006
- 52. www.pribram.city.cz, 10.2.2006
- 53. mesta.obce.cz/klucenice, 18.1.2006
- 54. www.zamky-hrady.cz, 25.3. 2006

Seznam použitých zkratk

CR – cestovní ruch

WTO – World Tourism Organisation

OÚ – Obecní úřad

Seznam grafů

Graf č. 1 - Struktura návštěvníků podle pohlaví.....	3
Graf č. 2 – Struktura návštěvníků podle vzdělání.....	4
Graf č. 3 - Struktura návštěvníků podle zaměstnání.....	4
Graf č. 4 – Dopravní prostředky	25
Graf č. 5 – Zdroj informací.....	25
Graf č. 6 – Struktura návštěvníků podle typu ubytování	26
Graf č. 7 - Struktura návštěvníků podle krajů.....	26
Graf č. 8 - Struktura návštěvníků podle okresů	27
Graf č. 9 – Nejoblíbenější aktivity	28
Graf č. 10 – Jízda na loďkách	29
Graf č. 11 – Rozdíl z hlediska pohlaví v aktivitě opalování.....	31
Graf č. 12 - Rozdíl z hlediska pohlaví v aktivitě rybaření	31
Graf č. 13 – Problémy největšího významu.....	33
Graf č. 14 – Co se zde návštěvníkům líbí	33
Graf č. 15 – Co se zde návštěvníkům nelíbí	34
Graf č. 16 – Nejnavštěvovanější lokality	35

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Návštěvnost v kempech v letní sezóně r. 2005.....	21
Tabulka č. 2 – Ubytovací kapacity hotelů a penzionů.....	22
Tabulka č. 3 – Ubytovací kapacity kempů	23
Tabulka č. 4 - Ubytovací kapacity rekreačních zařízení.....	23
Tabulka č. 5 – Věková struktura návštěvníků.....	24
Tabulka č. 6 – Nejnavštěvovanější místa v okolí	29
Tabulka č. 7 – Výsledky Chi ² testu.....	30
Tabulka č. 8 – Relativní významy problémů.....	32

12. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Mapa oblasti Orlická přehrada

Příloha č. 3 – Vodní nádrž Orlík

Příloha č. 4 – Seznam ubytovacích zařízení

Příloha č. 5 – Ceník vybraných kempů

Příloha č. 6 – Zajímavosti v okolí

Katedra cestovního ruchu
Zemědělská fakulta JU

Dotazník (on-site survey)

Místo:

Datum:

Den:

Čas:

Dobrý den, jsem Lucie Róková a jsem studentkou Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity. Ve své bakalářské práci se věnuji problematice možností a překážek vylepšení rekreačních podmínek v oblasti - vodní nádrže Orlík. Opatření by měla v první řadě směřovat k zvýšení spokojenosti rekreatantů, tedy Vás.

Mohu Vás požádat o zodpovězení několika otázek? Zabere to jen pár minut a pro mou práci je to zásadní. Vaše odpovědi jsou striktně anonymní.

Nejprve bych se Vás chtěla zeptat:

1) Odkud jste přijel/a? _____

2) Kolik dní zde strávíte?

- 1 den Jaké je hlavní místo Vaší dovolené? _____

- více Kolik? _____

3) Jak jste se sem dostali?

autem na kole pěšky veřejnou dopravou jinak? _____

4) Jak jste se dozvěděli o možnosti rekreace u vodní nádrže Orlík?

TV rozhlas tisk Internet CK infocentrum přátelé a známí

5) Jste zde sám/a s přáteli s rodinou?

6A) *(pro dovolenkáře)* Kolikátou dovolenou zde trávíte? _____

6B) *(pro místní)* Jak často navštěvujete toto místo? _____

7) Pokud zde přespáváte, služeb jakého ubytovacího zařízení využíváte?

hotel hostel pension ubytování v soukromí kemp - chata/stan

8) Jaká další místa v okolí jste v rámci této dovolené navštívili nebo plánujete navštívit?

9) Trávili jste dovolenou u vody v posledních 5ti letech? ANO NE

Pokud ANO – Kde jste byli a kolikrát jste dané místo navštívili?

10) Zkuste, prosím, vyjmenovat alespoň tři oblasti/lokality v České republice, o kterých si myslíte, že jsou ideální pro dovolenou u vody.

11) Jakým aktivitám se během této dovolené věnujete především, jakým občas a o jaké byste případně měli zájem, kdyby byla možnost jejich uskutečnění?

Položka	věnuji se především	věnuji se občas	měl/a bych zájem
a) opalování			
b) koupání			
c) rybaření			
d) windsurfing			
e) jízdy na loďkách			
f) pěší turistika			
g) jízda na kolech			
h) pozorování ptáků s odborným průvodcem			
i) myslivecký lov			
j) návštěvy historických zajímavostí v okolí			
k) návštěvy muzeí			
l) účast na kulturních a společenských akcích			
m) houbaření a sběr lesních plodů			
n) tenis, stolní tenis, volejbal, nohejbal			
o) paragliding, hypoturistika, golf, potápění,...			
p)jiné:			

12) Do jaké míry Vám kazí požitek z dovolené následující skutečnosti? Pro každý potenciální problém, který zmíním, prosím, odpovězte z následujícího výběru (není to pro mě problém, problém to je ale ne zásadní, je to zásadní problém, nedokážu o tom rozhodnout).

Položka	není to problém	mírný problém	zásadní problém	nedokážu rozhodnout
a) kvalita vody				
b) nedostatečná intimita prostředí				
c) hluk z cesty				
d) nedostatek míst k parkování				
e) nedostatek veřejných míst ke koupání				
f) nedostatek přírodních zákoutí				
g) vandalismus				
h) přeplnění lidmi				
i) výskyt komárů a ostatního bodavého hmyzu				
j) pocit bezpečí (před krádežemi atp.)				
k) cena služeb				
l) kvalita služeb				

13) Kdybyste měl(a) označit jednu věc, která se Vám zde líbí, která by to byla?

14) Kdybyste měl(a) označit jednu věc, která se Vám zde nelíbí, která by to byla?

Poslední otázky jsou pouze pro statistické hodnocení.

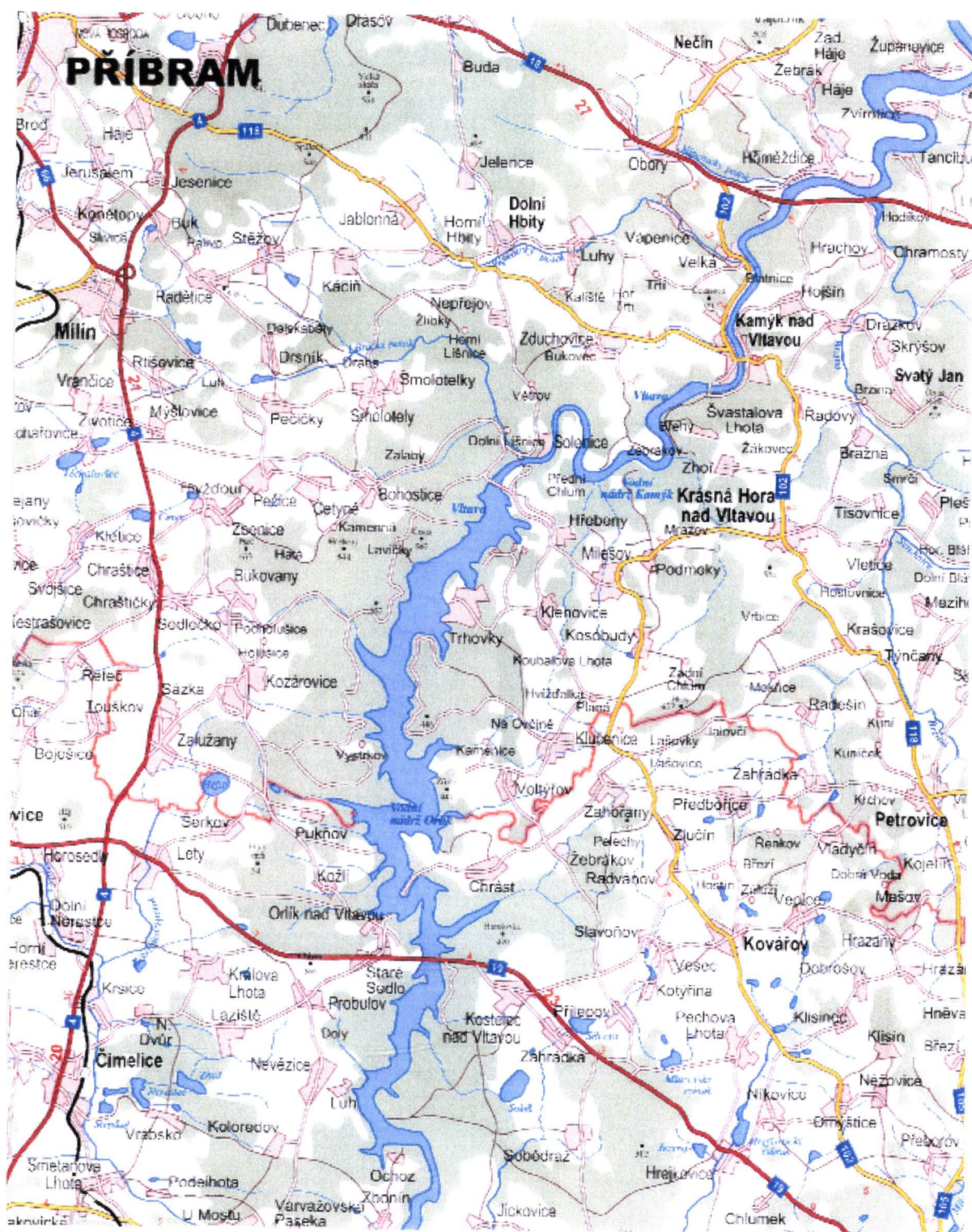
Věk: _____ Pohlaví: žena/muž

Vzdělání: základní vyučen(a) střední vysokoškolské

Zaměstnání: student zaměstnanec živnostník zaměstnavatel důchodce jiné

Děkuji Vám za Váš čas a velmi si cením Vaší spolupráce.

Příloha č. 2 – Mapa oblasti Orlická přehrada

Zdroj: <http://mapy.atlas.cz/>

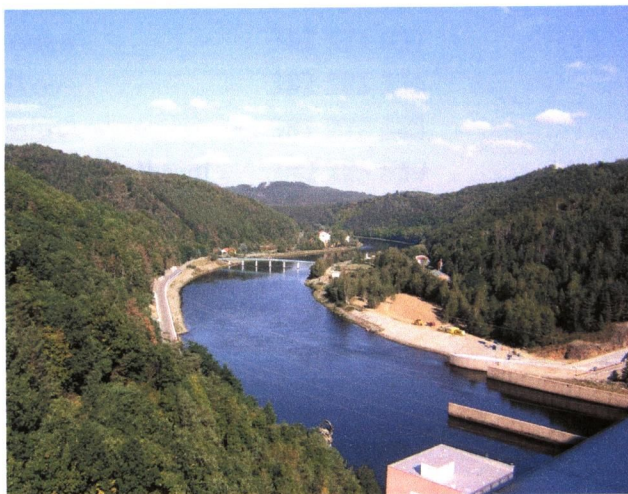
Příloha č. 3 – Vodní nádrž Orlík

Vodní nádrž Orlík

Zdroj: www.icpisek.cz

Pohled z hráze – směr Solenice

Zdroj: vlastní materiál

Břehy vodní nádrže Orlík

Zdroj: vlastní materiál

Příloha č. 4 – Seznam ubytovacích zařízení

Hotely

Název	Obec	Kontakt
Hotel Zrůbek	Svatý Jan	318 871 033
Hotel Vltavan	Sedlčany	318 822 767
Hotel Florian	Sedlčany	318 822 207
Hotel Mana	Lichovy	318 871 014
Hotel Hrazany	Hrazany	318 864 128
Hotel Solenice	Solenice	318 694 328
Hotel Kostínek	Solenice	318 694 347
Hotel Kaskáda	Solenice	318 694 305
Hotel U jezera	Klučenice	318 853 333
Hotel Modrá hvězda	Petrovice	318 856 380
Hotel Panorama	Podskalí	318 853 111
Sportovní a rekreační areál	Milevsko	382 521 037
Pecka	Sepekov	382 581 236
Parkhotel Mozolov	Mozolov	381 272 383
Hotel Zvíkov	Zvíkovské Podhradí	382 285 659
Pivovarský dvůr	Zvíkovské Podhradí	382 285 660
Hotel Orlík Vystřkov	Zalužany	318 695 111

Penziony

Název	Obec	Kontakt
Lhotka	Sedlčany	318 821 328
Penzion Josef Pařízek	Janov	318 822 876
Zvírotice	Dublovice	318 821 121
Genesis Club	Prosenická Lhota	318 876 206
U Kolářů	Hrachov u Sedlčan	318 862 295
U Černé kočky	Kosova Hora	318 822 405
U lípy	Kosova Hora	318 821 691
U Šimků	Příčovy	318 820 317
Penzion Josef Paták	Kamýk n. Vltavou	606 410 964
Penzion a kozí farma St. Pierre	Zahrádka	602 487 358
Penzion a restaurace U Heroldů	Velká	603 149 300
Mlýn Kamenice	Kamenice	318 853 311
Na Lipníku	Kovářov	382 594 246
Burda	Sepekov	382 581 488
Mavl	Přeštěnice	382 584 524

U nás	Vladyčín	732 422 024
Mikešová	Líšnice	382 581 495
Samoty	Chramosty	318 871 008
Strnadovský mlýn	Vršovice	318 877 223

Kempy

Název	Obec	Kontakt
Trhovky	Milešov	318 853 287
Bor	Milešov	318 853 114
Popelíky	Milešov	318 893 122
Spálenka	Bohostice	382 275 191
Lavičky	Bohostice	382 275 189
Velký Vír	Bohostice	382 275 192
Podskalí	Klučenice	318 853 192
Radava	Kovářov	382 596 819
Podolsko	Podolí	382 587 571
Červená	Jetětice	382 587 473
Areál Sportpropag a.s. Praha	Klučenice	318 853 146
Areál Mája	Podskalí	318 853 187
U Kunců	Křižanov	382 589 256
Vašův mlýn	Milevsko	382 584 098

Ubytování v soukromí

Název	Obec	Kontakt
Blažková Ivana	Zvíkovské Podhradí	382 285 673
Marek Jiří	Sepekov	777 800 686
Bartošovi	Písek	382 219 017
Černý Miroslav	Písek	382 271 983
Hošková Marie	Písek	382 215 400
Jadlovská Darina	Písek	382 270 547
Kotápiš Karel	Zvíkovské Podhradí	382 285 716
Langer Jiří	Písek	604 830 550
Meloun František	Písek	382 212 495
Merklová Jaroslava	Kosova Hora	723 301 128
Uhrová Jitka	Písek	728 984 066
Veselá Marie	Sedlčany	318 821 898
Všetečková	Písek	382 264 357

Příloha č. 5 – Ceník vybraných kempů

Kempy	Trhovky	Bor	Popelíky	Podskali
Dospělá osoba	20	20	20	22
Dítě do 15 let	10	10	10	15
Stan	30	30	30	40
Obytný přívěs	35	35	35	40
Nákladní přívěs	25	25	25	15
Osobní automobil	25	25	25	30
Motocykl	25	25	25	15
Karavan	70	70	70	50
Chata pro 4 osoby	400	350	400	450
Pes, kočka	30	30	30	30
Elektrická přípojka	35	35	35	40

Zdroj: OÚ Milešov, podskali.webpark.cz

(Ceny jsou uvedeny v Kč/den.)

Příloha č. 6 – Zajímavosti v okolí

Čelní a letecký pohled na zámek Orlík

Zdroj: www.schwarzenberg.cz

Zdroj: www.zamky-hrady.cz

Schwarzenberská hrobka

Zdroj: www.jiznicechy.org/cz

Čelní a letecký pohled na hrad Zvíkov

Zdroj: www.municipal.cz/turistik/zvikov

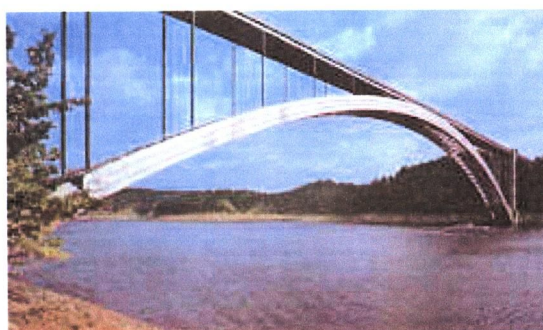

Zdroj: www.zamky-hrady.cz

Žďákovský most

Zdroj: vlastní materiál

Zdroj: www.jiznicechy.org/cz

Pohled na Orlík ze Žďákovského mostu

Zdroj: vlastní materiál